

CURIERUL UCRAINEAN

Serie nouă, nr. 541-542 / decembrie 2025

Luptați și veți învinge!

M. Ulebrany

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

MESAJUL PREȘEDINTELUI UUR CU PRILEJUL SĂRBĂTORILOR DE IARNĂ

Sărbătorile de iarnă revin în fiecare an ca un prilej de bucurie și de reîntoarcere la rădăcini, aducând cu ele lumina tradițiilor noastre, căldura familiei și frumusețea obiceiurilor strămoșești, care au trecut, nealterate, din generație în generație, și ne unesc oriunde ne-am afla. Aceste zile ne amintesc faptul că unitatea comunității ucrainene din România este una dintre cele mai mari valori ale noastre, iar frumusețea culturii ucrainene se regăsește atât în colindele care răsună în case, în masa de ajun pregătită după datină sau în simbolurile credinței pe care le păstrăm cu grijă, cât și în legătura nevăzută dintre oameni, în solidaritatea firească dintre copii, părinți și bunici, în felul în care limba maternă se transmite cu drag, ca un dar pentru generațiile viitoare.

Oriunde trăiesc ucrainenii din România, în sate istorice, în orașe mari sau în comunități mai mici, spiritul acestor sărbători creează același sentiment de apartenență și continuitate, aceeași bucurie a revederii și aceeași dorință de a păstra vie moștenirea noastră culturală. Conservarea limbii, a tradițiilor și a obiceiurilor ucrainene nu este doar o datorie morală față de cei care au apărut identitatea noastră de-a lungul secolelor, ci și o responsabilitate față de cei care vin după noi, pentru ca fiecare copil să știe colindele ucrainene, să înțeleagă frumusețea datinilor strămoșești și să fie mândru de cultura din care provine.

De-a lungul anilor, Uniunea Ucrainenilor din România a rămas aproape de comunitate, sprijinind inițiativele care întăresc legăturile dintre oameni, promovând educația în limba maternă, încurajând manifestările culturale și însoțind fiecare generație în drumul ei către afirmarea identității ucrainene. Uniunea rămâne principalul partener al membrilor comunității ucrainene, un spațiu sigur în care tradițiile prind viață, în care valorile noastre sunt prețuite și în care fiecare familie găsește continuitate, respect și susținere.

În această atmosferă de sărbătoare, în care sunetul colindelor și lumina stelei aduc pace în suflet și speranță în viitor, vă transmit urarea sinceră ca în casele dumneavoastră să domnească armonia și bucuria, iar în inimile fiecăruia să dăinuie căldura comunității din care facem parte.

Vă doresc un Crăciun fericit și un An Nou plin de sănătate, împliniri și inspirație, însoțit de credința că, împreună, putem păstra și transmite mai departe esența identității noastre ucrainene.

Președintele Uniunii Ucrainenilor din România,
Deputat Nicolae-Miroslav PETREȚCHI

Din sumar:

- ◆ Din agenda deputatului UUR ➤ pag. 2
- ◆ Mesajul președintelui UUR de Ziua Națională a României ➤ pag. 3
- ◆ Cronica activității UUR ➤ pag. 4-7
- ◆ Ziua Limbii Ucrainene, sărbătorită în filialele UUR ➤ pag. 8-11
- ◆ Concursul de creație literară și inițiere în cercetarea științifică, la Cluj-Napoca ➤ pag. 9
- ◆ UUR a comemorat victimele Holodomorului printr-o amplă serie de evenimente naționale ➤ pag. 12, 13
- ◆ Concursul „Drag mi-e cântecul ucrainean”, la Știuca, Timiș ➤ pag. 14
- ◆ Postul Nașterii Domnului, obiceiuri și tradiții respectate de credincioși ➤ pag. 15
- ◆ 162 de ani de la nașterea scriitoarei Olha Kobyleanska, la Gura Humorului ➤ pag. 16

DEMERSURI PENTRU REZOLVAREA PROBLEMELOR SEMNALATE DE CETĂȚENI

Președintele UUR, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, a adresat o întrebare scrisă domnului Valeriu Zgonea, președintele Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM), prin care a solicitat clarificări și măsuri concrete privind problema semnalului de telefonie mobilă și a accesului la internet în zonele de frontieră ale județelor Suceava și Maramureș.

Nicolae-Miroslav Petrețchi consideră că sectorul telecomunicațiilor reprezintă unul dintre pilonii strategici ai dezvoltării unui stat modern, iar România a făcut progrese notabile în ultimii ani, situându-se în topul țărilor europene în ceea ce privește viteza serviciilor de internet și telefonie mobilă. Cu toate acestea, în anumite regiuni, în special în mediul rural și în zonele de graniță, persistă disfuncționalități grave care afectează viața de zi cu zi a cetățenilor.

Situația este deosebit de gravă în localitățile aflate la frontiera cu Ucraina, acolo unde trăiește o comunitate numeroasă de etnici ucraineni din România. În județul Suceava, în satele de pe linia de frontieră, dar și în Maramureș, în special pe Valea Vișeuului și Valea Ruscovei, cetățenii se confruntă frecvent cu lipsa semnalului operatorilor români de telefonie mobilă. Din această cauză, telefoanele mobile intră automat în roaming pe rețelele din Ucraina, generând costuri suplimentare considerabile pentru utilizatori, deși aceștia se află pe teritoriul României.

Această situație este cu atât mai problematică, cu cât regimul „Roam like at home” nu se aplică Ucrainei, țară care nu face parte din Spațiul Economic European. Astfel, cetățenii români din aceste zone sunt practic penalizați pentru o deficiență tehnică și administrativă care nu le aparține.

Domnul Petrețchi susține, totodată că acolo unde s-au făcut intervenții tehnice, problema a putut fi remediată rapid. Un exemplu pozitiv este Punctul de Trecere a Frontierei Siret, unde instalarea unui nou releu de emisie a eliminat pierderile de semnal, demonstrând că există soluții tehnice eficiente, cu efect imediat.

Din păcate, în multe alte localități de frontieră, infrastructura de telecomunicații nu a mai fost modernizată de peste 20 de ani. În locul investițiilor, au fost amplasate doar indicatoare care avertizează asupra riscului de intrare în roaming, fără ca problema de fond să fie rezolvată.

În acest context, președintele UUR a solicitat ANCOM să comunice dacă există un plan de măsuri pentru modernizarea infrastructurii de telefonie mobilă și internet în zonele de frontieră din Suceava și Maramureș sau, după caz, alte soluții tehnice care să elimine riscul de intrare în roaming internațional pe teritoriul României.

Nicolae-Miroslav Petrețchi subliniază că locuitorii acestor comunități au dreptul la servicii de comunicații moderne, sigure și accesibile, la fel ca orice alt cetățean din România, iar statul are datoria să asigure acest lucru printr-o coordonare eficientă între autoritățile responsabile și operatorii de telecomunicații.

LEGISLAȚIE

Reprezentantul minorității ucrainene în Camera Deputaților, Nicolae-Miroslav Petrețchi, a votat Strategia Națională de Apărare a Țării pentru perioada 2025–2030 și a prezentat public argumentele sale privind importanța acestui document. El a subliniat că, în contextul actual marcat de instabilitate regională și de provocări de securitate tot mai complexe, adoptarea unei strategii clare și coerente este esențială pentru protejarea intereselor naționale.

Potrivit acestuia, documentul este deosebit de important în actualul context de securitate, caracterizat de tensiuni regionale, amenințări hibride și evoluții internaționale imprevizibile. Strategia definește în mod clar principalele amenințări la adresa României și stabilește direcțiile de acțiune necesare pentru protejarea cetățenilor, a infrastructurii critice și a valorilor democratice.

El a evidențiat faptul că documentul subliniază fără echivoc că amenințarea strategică generată de Federația Rusă rămâne principalul pericol pentru securitatea României și a regiunii Mării Negre. În opinia sa, în acest context, România are nevoie de un stat puternic, capabil să combată efi-

cient toate amenințările care fac parte din războiul hibrid îndreptat împotriva societății și a valorilor democratice.

Prin această Strategie, statul român își consolidează capacitatea de reacție, își întărește mecanismele de prevenire și gestionare a riscurilor și își reafirmă angajamentul ferm de a colabora strâns cu partenerii din NATO și Uniunea Europeană pentru întărirea securității regionale și a rezilienței naționale, conchide Nicolae-Miroslav Petrețchi.

ACTIVITATE PARLAMENTARĂ

În a patra săptămână a lunii noiembrie, am comemorat Holodomorul – foametea artificială prin care „Imperiul” Sovietic a supus poporul ucrainean unei crunte privări de hrană în urmă cu aproape un secol. Și astăzi, la fel ca în trecut, Rusia răspândește lipsuri extreme și moarte în Ucraina – sub pretextul ipocrit și cinic al unei „iubiri fraterne” față de cei pe care îi numește „frați”.

De la tribuna Parlamentului României, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, a evidențiat faptul că Moscova a organizat atunci cea mai cumplită formă de privare colectivă de mijloace de subsistență din istoria omenirii. Tot el a arătat că, în prezent, aceeași Moscova lansează neselectiv rachete, bombe și drone asupra școlilor, spitalelor și bisericilor ucrainene, distruge căi ferate, cartiere și blocuri de locuințe, centrale electrice, ucigând zilnic oameni nevinoși, adulți și copii, fără cea mai elementară grijă pentru viața omească.

Reprezentantul minorității ucrainene în Camera Deputaților a afirmat că obiectivul final al Moscovei rămâne, fără îndoială, distrugerea națiunii ucrainene. Așa a fost în perioada 1932–1933, iar situația se repetă și astăzi, după un secol. Opresorii și planurile lor nu s-au schimbat, în pofida unui veac de lecții, de modernitate și de reguli internaționale – doar instrumentele lor de genocid s-au rafinat.

Președintele UUR a salutat strădaniile României de a rămâne ferm de partea adevărului istoric, a dreptului internațional și a ordinii bazate pe reguli. El a reamintit că au trecut trei ani de când România – și ea victimă a imperialismului țarist, sovietic și post sovietic – s-a alăturat statelor care recunosc oficial Holodomorul. Nicolae-Miroslav Petrețchi a rememorat cu profundă emoție ziua în care a dat citire, în Parlament, Declarației de condamnare a strategiei deliberate de lipsire de hrană aplicate poporului ucrainean de regimul sovietic în 1932–1933.

În încheiere, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi a afirmat că avem datoria de a construi mai multă dreptate în numele victimelor tuturor nedreptăților din trecut, deoarece, în absența acesteia, nu poate fi clădită o pace justă și durabilă în Ucraina. El a avertizat că, dacă uităm astăzi, riscăm să transformăm pe alții în victime mâine.

Observator

DIN ACTIVITATEA CONDUCERII UNIUNII UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA

Președintele Uniunii Ucrainenilor din România a convocat, pentru data de 20.11.2025, la sediul central al UUR, situat în municipiul București, str. Radu Popescu nr. 15, ședința ordinară a Consiliului (Radei) UUR.

În prima parte a lucrărilor, departamentul administrativ a prezentat informările realizate de compartimentele resurse umane și contabilitate privind situația financiar-contabilă pentru luna octombrie 2025 și rezultatele reieșite atât în urma analizei pe categorii a cheltuielilor efectuate la nivelul filialelor și al comisiilor de specialitate ale UUR, cât și în urma verificării deconturilor transmise de președinții de filiale.

Ședința de lucru a continuat cu prezentarea și aprobarea devizelor estimative pentru acțiunile planificate a se desfășura în luna decembrie a.c., cât și în luna ianuarie 2026. Acestea s-au referit, în principal, la organizarea și desfășurarea unor acțiuni specifice, după cum urmează:

„Concert de colinde ucrainene” – Filiala Arad; „Poduri de cunoaștere – seara de Crăciun UUR” – Filiala Bihor; „Ghetuțele Fermecate – Moș Nicolae la Uniunea Ucrainenilor” – Filiala Bihor; „Miroase a Crăciun – Tradiții și gusturi ucrainene” – Filiala Bihor; „Tradiții de Anul Nou în stil vechi” – Filiala Bihor; „Sărbătorirea plăcintei ucrainene” – Filiala Bihor; „Sărbătorim Ziua Națională a României” – Filiala Botoșani; „Pornim cu colindul de Crăciun” – Filiala Botoșani; „Prietenii limbii materne – Ștefan Tcaciuc, Mihai Eminescu” – Filiala Botoșani; „Festival de colinde ucrainene” – Filiala Caraș-Severin;

„Sărbătoarea Sf. Nicolae” – Filiala Caraș-Severin; „430 de ani de la nașterea hatmanului Ucrainei Bohdan Hmelnyțki” – Filiala Cluj; „Atelierul lui Moș Crăciun” – Filiala Cluj; „Tradiții și obiceiuri în ajunul Bobotezei” – Filiala Cluj; „Ziua Unității Naționale a Ucrainei” – Filiala Cluj; „Serbare de Crăciun” – Fi-

liala Galați; „Sărbătorile de iarnă pe rit vechi” – Filiala Galați; „Seara filmului ucrainean” – Filiala Iași; „Crăciunul la ucrainenii din Iași” – Filiala Iași; „Sărbătorile de iarnă la ucrainenii sătmăreni” – Filiala Satu Mare; „Masa rotundă: Sărbătorile creștine de iarnă la ucrainenii din Satu Mare” – Filiala Satu Mare; „Ziua minorităților naționale” – Filiala Suceava; „Colinda ucraineană – specificul acesteia în Bucovina” – Filiala Suceava; „Influențe ucrainene în personalitatea lui Eminescu” – Filiala Suceava;

„Festival Internațional de Colinde Ucrainene în Banat” – Filiala Timiș; „Seară de film ucrainean” – Filiala Timiș; „Aprindem luminițele Bradului la UUR Constanța – celebrarea sărbătorilor de iarnă” – sediul din Constanța; „Cuptorul rumen – Sărbătoarea plăcintei ucrainene” – sediul din Constanța.

Toate devizele prezentate de filiale și de comisiile de specialitate au fost analizate, iar majoritatea dintre acestea au fost aprobate.

În continuarea lucrărilor, președintele UUR a prezentat referatele de necesitate pentru lunile decembrie 2025 și ianuarie 2026. Prin acestea, filialele și comisiile de specialitate ale Uniunii au solicitat alocarea de fonduri pentru: desfășurarea ședințelor de Comitet și participarea la ședințele Consiliului UUR, plata cheltuielilor gospodărești, achiziția obiectelor de uz casnic și gospodăresc, achiziția de materiale consumabile, renovarea sediilor etc. În urma dezbaterilor, au fost aprobate toate referatele.

Spre sfârșitul lucrărilor ședinței, membrii Consiliului UUR au analizat și dezbătut diverse probleme organizatorice privind desfășurarea activității Uniunii Ucrainenilor din România, printre care invitația Congresului Mondial al Ucrainenilor la Forumul Ucrainenilor din Europa de Est, care va avea loc în luna decembrie la Przemyśl (Polonia); invitația Congresului European al Ucrainenilor la Forumul European al Diasporei Ucrainene „Novi Sad 2025” și la Adunarea Anuală a Congresului European al Ucrainenilor, evenimente prevăzute la sfârșitul lunii noiembrie la Novi Sad (Serbia), precum și alte propuneri de colaborare instituțională.

La încheierea ședinței, Consiliul Uniunii a adoptat hotărâri pentru fiecare dintre problemele și măsurile analizate și aprobate, acestea fiind semnate de toți membrii Radei.

Următoarea ședință de lucru a Consiliului va avea loc la o dată și într-o locație care vor fi comunicate în timp util filialelor.

Consiliul Uniunii Ucrainenilor din România

Mesajul președintelui Nicolae-Miroslav Petrețchi, cu prilejul Zilei Naționale a României

1 Decembrie este ziua tuturor celor care trăiesc pe teritoriul României, ziua în care ne celebrăm trecutul și privim cu încredere spre viitor. Este momentul în care ne reafirmăm valorile fundamentale – libertatea, unitatea și solidaritatea, și în care ne amintim că puterea unei națiuni stă în capacitatea oamenilor săi de a se regăsi în proiecte comune, de a se inspira unii pe alții și de a construi, împreună, o țară democratică, prosperă, puternică și unită.

Marea Unire de la 1 Decembrie 1918 nu a fost doar rezultatul voinței majorității românești, ci și al unei contribuții esențiale a minorităților naționale. Rolul minorităților a fost complex și profund, iar participarea acestora la Adunările Naționale din provinciile istorice, inclusiv la istorica Adunare de la Alba Iulia, a reprezentat o afirmare clară a adevărului la ideea de autodeterminare și la proiectul unei Români Unite.

În contextul dificil de după Primul Război Mondial și în condițiile destrămării a două imperii, minoritățile au avut maturitatea, claritatea și viziunea de a susține unificarea într-un stat capabil să ofere stabilitate, siguranță și perspective. Ele au contribuit la conturarea unui cadru politic favorabil unirii, au trimis delegați proprii, au participat la organizații politice și au sprijinit, direct, efortul de război și relansarea economică.

Rezoluția Adunării Naționale de la Alba Iulia a recunoscut explicit importanța minorităților, afirmând „deplină libertate națională pentru toate popoarele conlocuitoare”, dreptul fiecărui grup etnic de a se instrui, administra și judeca în limba proprie, precum și reprezentarea proporțională în corpurile legiuitoare ale țării. Aceste prin-

cipii au stat la baza unui model de conviețuire care a căutat să asigure respectarea identității și a culturii fiecărei comunități.

După 1989, România a început reconstrucția democratică pe fundamente solide, consacrate prin Constituția din 1991. Aceasta garantează egalitatea tuturor cetățenilor, „fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau origine so-

cială”, consolidând astfel cadrul unei societăți moderne și incluzive. Statul român a făcut progrese semnificative în domeniul protecției minorităților naționale, devenind un reper la nivel european și un actor activ în definirea standardelor internaționale în acest domeniu.

În cei 107 ani trecuți de la Marea Unire, națiunea română a demonstrat forță, reziliență și determinare în depășirea provocărilor istorice. Astăzi, 1 Decembrie nu este doar o celebrare a trecutului, ci și un moment de mobilizare pentru prezent și viitor. Trăim într-un context marcat de amenințări complexe: un război de amploare la graniță, forme de agresiune hibridă menite să creeze haos, ură și rupturi în societate, și atacuri asupra valorilor democratice.

În fața acestor provocări, unitatea noastră și solidaritatea cu Ucraina, care, prin rezistența sa eroică, reprezintă un scut pentru întreaga Europă, sunt esențiale. Doar împreună vom putea opri agresiunea Rusiei și depăși unul dintre cele mai întunecate momente ale istoriei recente a Europei.

O societate deschisă are nevoie de toleranță, empatie și respect reciproc pentru a funcționa echilibrat și pentru a răspunde eficient provocărilor actuale. Consolidarea acestor principii este esențială pentru coeziunea internă și pentru menținerea unui spațiu public în care fiecare persoană se poate exprima și poate contribui.

Valorile care au stat la baza Marii Uniri – cooperarea, solidaritatea, respectul pentru diversitate și orientarea spre binele comun – rămân relevante și astăzi. Ele pot ghida modul în care societatea românească răspunde schimbărilor rapide din Europa și din lume. Continuarea dezvoltării democratice, consolidarea instituțiilor și menținerea unui dialog deschis între comunități reprezintă direcții necesare pentru a păstra această unitate și pentru a asigura stabilitatea și progresul țării.

La mulți ani, România! La mulți ani tuturor românilor și tuturor celor care numesc această țară „acasă”!

CRONICA ACTIVITĂȚII UUR

„Șezători ucrainene în sate bănățene”, la Pogănești

La peste 80 de kilometri de Timișoara, se află satul Pogănești, o așezare cunoscută publicului larg drept localitatea unde, odinioară, locuitorii aveau la discreție apă minerală chiar în gospodăriile lor. Tot aici trăiește o comunitate de etnici ucraineni, proveniți din comuna Poienile de sub Munte, județul Maramureș, și stabiliți de mai multe decenii în acest colț liniștit al Banatului.

În Pogănești își desfășoară activitatea și Organizația locală UUR Bârna, condusă de Ioan Longa, unul dintre cei mai longevivi președinți și consilieri locali din partea Uniunii Ucrainenilor din România. Sub coordonarea sa, la data de 29 octombrie a.c., membrii organizației au îmbrățișat ideea de a continua seria proiectului „Șezători ucrainene în sate bănățene”, inițiat și finanțat de Filiala Timiș a UUR.

Cu acest prilej, atât tânăra generație, cât și vârstnicii satului s-au adunat pentru o nouă manifestare a spiritului comunitar ucrainean. De la mic la mare, participanții au tors lâna, au împletit și au despănușat porumbul, readucând la viață atmosfera caldă și plină de sens a șezătorilor de altădată. Poveștile despre venirea ucrainenilor în Pogănești și amintirile legate de serile petrecute odinioară la șezătoare au umplut încăperea de emoție, nostalgie și zâmbete.

Printre exponatele prezentate s-au numărat carpete țesute manual, șosete de lâna, ștergare și alte obiecte tradiționale, simboluri ale dăinuirii culturii ucrainene în Banat. La șezătoare au participat, din partea Filialei Timiș a UUR, prim-vicepreședinții Mihaela Bumbuc și Vasile Drozd, împreună cu Nicoleta Hrin, asistent manager junior.

Gazdele primitoare au răsplătit participanții cu gogoși proaspete, pregătite după rețete tradiționale ucrainene, oferind un plus de savoare și ospitalitate atmosferei pline de voie bună.

Importanța organizării acestor șezători în mediul rural este una deosebită, mai ales pentru tânăra generație, care are astfel prilejul să descopere meșteșugurile, tradițiile și valorile comunității din care face parte. Uniunea Ucrainenilor din România sprijină activ aceste inițiative, recunoscând în ele un mijloc esențial de păstrare a identității, de coeziune comunitară și de transmitere a patrimoniului cultural ucrainean către generațiile viitoare.

O nouă ediție „Șezători ucrainene în sate bănățene”, organizată la Remetea Mică

Proiectul „Șezători ucrainene în sate bănățene”, inițiat de Filiala Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România, a continuat cu o nouă ediție desfășurată în localitatea Remetea Mică. La data de 28 octombrie a.c., în gospodăria unei ucrainence stabilite pe meleagurile bănățene din zona Maramureșului, Ana Arsa, s-au adunat, la ceas de seară, membrii Organizației locale UUR Remetea Mică, însoțiți de copiii care studiază limba maternă ucraineană la Școala Gimnazială Mașloc.

Evenimentul a reunit membri iubitori ai tradițiilor și obiceiurilor ucrainene, precum și oaspeți: președinta Filialei UUR Timiș, Maria Szabo-Condrei, prim-vicepreședintele Vasile Drozd, președinta

Organizației locale Remetea Mică, Ana Hrin, președintele Organizației locale UUR Giarmata, Ioan Boldijar, consilierul local Mihai Arsa, asistent managerul junior Nicoleta Hrin și maestrul Edmund Dandoți.

La această activitate, copiii au învățat din tainele meșteșugurilor ucrainene. Cea mai vârstnică persoană dintre participanți a fost bunica Parasca Pancac, care, împreună cu celelalte femei și cu președinta Organizației locale UUR Remetea Mică, le-a arătat tinerilor cum se împletesc ciorapii de lâna, fularele, mănușile și cum se coase și se croșetează. Cu acest prilej, atât copiii, cât și adulții au tors lâna și au despănușat porumbul, iar la final gazdele i-au răsplătit cu bunătăți pregătite după rețete culinare ucrainene, printre care sarmale, varenyky, pâine de mălai, hremzleke, cozonaci cu mac și cu nucă, dar și gogoși.

Momentele muzicale au fost susținute de duetul Nicoleta Hrin și Luca Sarli, care au interpretat la vioară cântece specifice unei șezători. Uniunea Ucrainenilor din România sprijină desfășurarea acestor acțiuni care au ca scop promovarea și păstrarea tradițiilor, obiceiurilor și meșteșugurilor populare ucrainene în sate bănățene.

Tradiții și obiceiuri de toamnă – o zi plină de culoare, imaginație și bucurie la Organizația UUR Micula

În ziua de 28 octombrie 2025, la sediul Organizației locale Micula a Uniunii Ucrainenilor din România – Filiala Satu Mare, 40 de copii au trăit o zi de toamnă magică, plină de creativitate, voie bună și gusturi autentice.

Toamna, anotimpul bogăției și al culorilor, a fost sursa de inspirație pentru micii participanți, care, sub îndrumarea Adrianei Bejera Horvat – secretar administrativ al Filialei Satu Mare, alături de Veronica Buciuta și Renata Țiudic (voluntar), au adus la viață o lume a imaginației și a tradițiilor.

Copiii au participat la două ateliere tematice: în cadrul primului, au sculptat și decorat dovleci, mere și ardei, descoperind bucuria artei manuale și a lucrului în echipă, iar, în cadrul celui de-al doilea, intitulat „Magia frunzelor de toamnă”, frunzele aurii, roșii și arămii s-au transformat, prin lipire și imaginație, în personaje de basm, animale și peisaje de poveste.

Atmosfera a fost completată de mirosul dulce și îmbietor al gogoșilor proaspete, pregătite cu aju-

torul copiilor, o tradiție care reunește oameni și aduce zâmbete, transformând activitatea într-o adevărată sărbătoare a copilăriei și a comunității.

Prin astfel de activități, Uniunea Ucrainenilor din România continuă să sprijine educația culturală și creativă a tinerelor generații, oferindu-le ocazia de a descoperi tradițiile și valorile care ne definesc ca și comunitate.

Sub semnul cuvântului eliberator: „Întâlnirea cititorilor cu scriitorii”

Vineri, 31 octombrie, la Centrul Cultural Ucrainean al Filialei București a Uniunii Ucrainenilor din România, Comitetul filialei a organizat cea de-a patra ediție a „Întâlnirii cititorilor cu scriitorii” – un eveniment devenit tradiție și prilej de comuniune între cuvânt, istorie și spiritul ucrainean viu din capitală.

Atmosfera serii a fost una de sărbătoare culturală, în care dialogul dintre autori și cititori s-a împletit cu emoția redescoperirii memoriei și a identității. Cu acest prilej a fost lansat volumul „Istoria secretă a Uniunii Sovietice”, semnat de scriitorul ucrainean Pavlo Pravyi și tradus în limba română de părintele Corneliu Irod, volum apărut cu sprijinul financiar integral al UUR. Cartea, o confesiune lucidă și curajoasă despre mecanismele fricii și ale minciunii totalitare, a stârnit interesul publicului prin forța mărturiei și profunzimea reflecției istorice.

În deschiderea evenimentului, a luat cuvântul prim-vicepreședinte al Uniunii Ucrainenilor din România, Bogdan Moisei, care a transmis salutul președintelui UUR, Nicolae-Miroslav Petrețchi, și a vorbit despre misiunea Uniunii de a susține creația literară și de a promova cultura ucraineană prin editarea de volume, reviste și publicații de referință.

După cuvântul de deschidere, discuția s-a îndreptat firesc spre temele profunde ale serii – istoria, regimul totalitar și moștenirea dureroasă a Uniunii Sovietice. Au urmat luări de cuvânt care au adus lumină și emoție.

Irina Moisei, redactorul-șef al revistei literare a scriitorilor ucraineni din România „Naș Holos”, a vorbit despre importanța redescoperirii adevărului prin literatură și despre rolul cuvântului scris ca formă de rezistență morală. Părintele Ștefan Stanciu, cel care a înlesnit traducerea acestei lucrări, a evocat cu sensibilitate drumul cărții de la intenție la publicare, subliniind dimensiunea ei spirituală și mărturisitoare. La rândul său, scriitorul Mihai Hafia Traista a reflectat asupra valorii literaturii ca martor tăcut al istoriei și asupra nevoii de a nu uita niciodată chipul real al totalitarismului.

Dialogul care a urmat a transformat seara într-un schimb viu de idei și emoții. Cititorii au adresat întrebări, au împărtășit impresii, iar ecourile cărții s-au prelungit în discuții despre libertate, adevăr și responsabilitatea fiecărei generații de a păstra via memoria suferinței. Evenimentul s-a încheiat într-o atmosferă caldă, cu un recital de poezie susținut de actorii Trupeii Favorit din cadrul Teatrului Național Ucrainean „Ivan Franko”, semnături de carte, fotografii și promisiunea unei noi revederi la următoarea ediție a „Întâlnirii cititorilor cu scriitorii”.

(Continuare la pagina 6)

EDUCAȚIA ÎN LIMBA MATERNĂ, O PRIORITATE: NOI GRUPE DE STUDIU AL LIMBII UCRAINENE ÎN MARAMUREȘ

Educația în limba maternă, o prioritate: noi grupe de studiu al limbii ucrainene în Maramureș

În contextul preocupării constante pentru promovarea educației în limba maternă și pentru consolidarea identității culturale a comunității ucrainene din România, Nicolae-Miroslav Petrețchi salută o inițiativă deosebit de importantă pentru viața școlară și comunitară din județul Maramureș: înființarea grupelor de studiu al limbii ucrainene în unele dintre cele mai prestigioase și performante instituții de învățământ din județ. Acest pas reprezintă nu doar o continuare firească a demersurilor pentru respectarea dreptului la educație în limba maternă, ci și un exemplu concret al modului în care cooperarea dintre autoritățile educaționale, comunitatea locală și reprezentanții minorităților naționale poate genera rezultate remarcabile.

În acest context, Președintele UUR, Nicolae-Miroslav Petrețchi, a transmis următorul mesaj:

„Cu bucurie și optimism salut buna desfășurare a procesului educațional în cadrul grupelor de studiu al limbii ucrainene, înființate recent în unele dintre cele mai prestigioase și performante instituții de învățământ din județul Maramureș: Colegiul Național „Dragoș Vodă”, Liceul Tehnologic „Marmăția”, Liceul Tehnologic Forestier, Școala Gimnazială „George Coșbuc” (din Sighetu Marmăției).

Aceste instituții de învățământ se disting prin nivelul ridicat al actului educațional, prin rezultatele academice remarcabile și prin infrastructura modernă pe care o pun la dispoziția elevilor. În acest context, introducerea grupelor de studiu al limbii ucrainene oferă copiilor de origine ucraineană șansa de a învăța într-un mediu academic de excelență, unde pot combina studiul limbii materne cu disciplinele de specialitate, în funcție de pro-

filul ales. Aici, unde predau cei mai buni profesori și învață cei mai buni elevi, limba ucraineană își găsește, în sfârșit, locul firesc.

Prin această inițiativă, elevii ucraineni au acces la o educație de calitate în limba lor maternă, într-un mediu competitiv, care le respectă identitatea și le deschide perspective reale de afirmare. În același timp, se corectează o situație anormală, care a persistat ani la rând: până în prezent, din aproximativ 3.200 de elevi care studiau limba și literatura ucraineană până în clasa a VIII-a, sub 1,5% își continuau studiile în limba maternă în clasa a IX-a.

În unele instituții, elevii ucraineni erau nevoiți să studieze limba rusă, deși nu au nicio legătură culturală sau identitară cu aceasta. Prin înființarea acestor grupe, se corectează o anomalie educațională, iar tinerii ucraineni au posibilitatea firească de a-și continua studiile în limba maternă, conform legislației în vigoare și principiilor europene privind protecția drepturilor minorităților naționale.

Extinderea numărului de grupe de studiu al limbii ucrainene în unitățile de învățământ cu predare în limba română reprezintă un pas înainte major. Mai mulți elevi din rândul minorității ucrainene au acum posibilitatea de a-și continua studiile în limba maternă, într-un cadru modern și performant. Această extindere a rețelei școlare contribuie la consolidarea identității noastre culturale și la formarea unei noi generații de specialiști și profesioniști care stăpânesc limba ucraineană și o pot folosi cu competență în diverse domenii.

Știu că acest succes nu a venit de la sine. În ciuda numeroaselor încercări de a împiedica înființarea grupelor, acestea funcționează, astăzi, cu rezultate remarcabile. Este rodul unui efort colectiv și al unei implicări constante din partea doamnei Angelica-Veronica Miculaiciuc, inspector școlar pentru mino-

ritatea ucraineană, a directorilor acestor unități de învățământ, a Uniunii Ucrainenilor din România, precum și a cadrelor didactice, care au înțeles importanța menținerii limbii materne în procesul educațional. Le mulțumesc tuturor pentru devotamentul și profesionalismul de care au dat dovadă.

Totodată, adresez mulțumiri autorităților locale și centrale ale statului român pentru sprijinul acordat și pentru aplicarea consecventă a legislației în vigoare privind drepturile minorităților naționale. Sper ca instituțiile competente să fi tras concluziile necesare din această experiență și mă întreb de ce acest model, care funcționează cu succes în alte județe cu comunități ucrainene, nu a fost implementat până acum în Maramureș, unde ucrainenii reprezintă aproximativ 6% din populație.

Am ferma convingere că înființarea acestor grupe de studiu al limbii ucrainene nu reprezintă doar o victorie administrativă sau educațională, ci o victorie morală și identitară. Este o dovadă în plus că limba, cultura și tradițiile ucrainene pot fi păstrate și dezvoltate în cadrul unui sistem educațional modern, bazat pe egalitate de șanse și pe diversitate. Totodată, această realizare confirmă existența unui model românesc de bune practici în domeniul educației pentru minoritățile naționale — un model pe care Uniunea Ucrainenilor din România îl promovează constant și în afara granițelor țării, ca exemplu de cooperare între comunitățile etnice și instituțiile statului, în spiritul respectului reciproc și al dialogului intercultural.

În calitate de reprezentant al minorității ucrainene din România, reafirm sprijinul deplin al Uniunii Ucrainenilor din România pentru elevi, părinți și profesori. Vom rămâne alături de ei și vom continua să susținem toate demersurile care asigură păstrarea limbii ucrainene în școală, dar și în viața de zi cu zi a tinerilor noștri.

Această reușită ne arată că atunci când există voință, colaborare și respect reciproc, educația în limba maternă devine nu doar posibilă, ci și un model de bună practică pentru întreaga societate românească”.

Sursa: www.uur.ro

Uniunea Ucrainenilor din România (UUR) a marcat Ziua Națională a României printr-o serie amplă de activități culturale, educative și comemorative, organizate în majoritatea filialelor din țară. Manifestările au reflectat respectul comunității ucrainene față de istoria și valorile României, precum și angajamentul constant al UUR pentru dialog, unitate și promovarea identităților culturale într-un cadru democratic.

La Centrul Cultural Ucrainean, **Filiala București** a organizat sâmbătă, 29 noiembrie, un eveniment artistic în cadrul Clubului de Cititori, cu participarea trupei „Arhaic”, a cantautorului Aurelian Țolescu și a poezilor Cătălin Codru, Serhii Babineț, Bogdan Costiuc și Mihai Hafia Traista. În deschiderea evenimentului, președintele filialei, Mihai Traista, a transmis mesajul președintelui UUR, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, subliniind semnificația Zilei Naționale și valorile comune care apropie comunitățile română și ucraineană. Au fost prezenți reprezentanți ai Uniunii Scriitorilor din România și ai Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, studenți, actori, membri și simpatizanți ai UUR

La **Filiala Maramureș**, joi, 27 noiembrie, copiii din Sighetu Marmăției și localitățile învecinate au participat la o lecție interactivă despre semnificația Zilei Naționale, urmată de ateliere creative. Preșcolarii și elevii mici au realizat decorațiuni în culorile tricolorului, iar elevii de gimnaziu și liceu au creat hărți tematice și obiecte inspirate din tradițiile românești. Programul, coordonat de cadre didactice și reprezentanți ai filialei, a favorizat apropierea dintre identitatea ucraineană și cea românească.

Evenimentul a fost coordonat de cadrele didactice prof. Larisa Petrețchi, Alexandra Călina, Ionela Hrițuc, Andreea Rednic (în calitate de voluntar) și inspector școlar pentru minoritatea ucraineană prof. Angelica Miculaiciuc, în colaborare cu președintele Filialei Maramureș, Miroslav Petrețchi.

La **Școala Gimnazială „Gellert Sándor”** din Micula, copiii au colorat joi, 27 noiembrie, harta României, au creat steaguri și au învățat cântece patriotice. Prin prezentările susținute de prof.

Ziua Națională a României, sărbătorită în filialele UUR

Adriana Bejera Horvat, elevii au descoperit istoria Marii Uniri din 1918 și simbolurile naționale, dezvoltând totodată abilități de comunicare și înțelegere a patrimoniului cultural românesc.

Tot în ziua de 27 noiembrie, la **Grădinița cu Program Prelungit nr. 29, secția ucraineană**, copiii au celebrat Ziua Națională a României prin cântece, poezii, jocuri educative și realizarea unei expoziții

dedicate simbolurilor naționale. Activitatea a evidențiat importanța prieteniei și a respectului reciproc într-o societate multiculturală. Copiii au fost îndrumați cu grijă și profesionalism de către educatoarele Ionela Cvașciuk și Olga Bahnat.

La **Școala Gimnazială „Maria Enescu Cosmovici”** din Mihăileni, elevii au participat la o lecție deschisă despre Marea Unire, susținută de prof. Constantin Ivaniciuc, care a subliniat rolul anului 1918 și contribuția Reginei Maria la realizarea Marii Uniri.

La **Școala Gimnazială Nr. 1 Căndești**, elevii, părinții și profesorii, români și ucraineni, au cele-

brat împreună prin poezii, cântece și dansuri tematice, întărind conceptul de „unitate în diversitate”.

O delegație a UUR, alături de parteneri din administrația locală și reprezentanți ai comunităților române și ucrainene, a parcurs un traseu național cu vizite la mănăstirile Sihăstria, Sigla, Secu, Petru Vodă, la Cetatea Alba Iulia, Castelul Corvinilor și Mănăstirea Sfânta Ana din Orșova. Delegația a participat la pregătirile oficiale pentru defilarea de 1 Decembrie și a promovat principiile dialogului, ale participării civice și ale respectului reciproc. De asemenea, la Rogojești a fost organizată o expoziție de desene dedicate Zilei Naționale.

Prin activitățile desfășurate în toată țara, Uniunea Ucrainenilor din România reafirmă respectul față de Ziua Națională a României și față de valorile care definesc statul român modern: libertate, unitate, demnitate și diversitate culturală. UUR rămâne un partener activ în viața socială și culturală a României și un promotor al dialogului și al colaborării între comunități.

Sursa: www.uur.ro

CRONICA ACTIVITĂȚII UUR

(Urmare de la pagina 4)

A fost, în esență, o seară a cuvântului eliberator, în care literatura și credința s-au unit pentru a aduce lumină peste umbrele unui trecut care încă ne privește.

„Luminăm ziua celor dragi” – o activitate dedicată tradiției și recunoștinței

În ziua de 1 noiembrie 2025, la inițiativa Organizației locale Ruscova a UUR, a avut loc activitatea intitulată „Luminăm ziua celor dragi”, prilejuită de sărbătoarea Sfântului Dumitru – moment de reculegere și de aducere-aminte a celor plecați dintre noi.

Evenimentul a avut ca scop păstrarea vie a tradițiilor strămoșești, transmiterea semnificațiilor spirituale ale acestei zile către tânăra generație și aducerea luminii și recunoștinței celor dragi care nu mai sunt printre noi.

Prin colaci, traista veche și drumul spre cimitir, participanții au refăcut simbolic legătura dintre generații și continuitatea credinței.

Fiecare element tradițional a purtat o semnificație aparte: Colacul – semn al dăruirii, al pomenirii și al unității între vii și cei plecați; Traista veche – purtătoare de amintiri, pomelnic și daruri, simbol al legăturii cu trecutul; Drumul spre cimitir – drumul amintirii, al dorului și al reculegerii.

Activitatea a inclus o prezentare a obiceiurilor locale, în care s-a vorbit despre simbolistica florilor, a colacului și a gesturilor ritualice – elemente care definesc patrimoniul nostru spiritual ucrainean. De asemenea, s-au purtat discuții despre modul în care tradițiile pot fi aduse în era digitală, pentru ca și cei aflați departe de casă să poată simți legătura cu rădăcinile și valorile comunității.

Tinerii participanți au fost implicați activ, descoperind semnificația fiecărui gest tradițional și învățând cum pot deveni promotori ai culturii și spiritualității ucrainene în comunitățile din care fac parte.

Această activitate a fost concepută și coordonată de Cristina Miculaiciuc, licențiată în etnologie, împreună cu Mihaela Miculaiciuc, instructor vocal, și Ana Corjuc, secretar al Organizației locale Ruscova.

Organizatorii adresează mulțumiri Uniunii Ucrainenilor din România pentru sprijinul constant și pentru oportunitatea de a promova cultura și tradițiile ucrainene care ne unesc și ne păstrează identitatea vie.

Prin aceste inițiative, tradițiile sunt readuse la viață, oferind lumina și speranța care leagă trecutul de prezent și pe oameni între ei.

„Frumusețea creației Lui Dumnezeu prin ochii femeii” – program dedicat Departamentului Misiunea Femeii, la Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea Betania din Timișoara

Sâmbătă, 1 noiembrie 2025, la Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea Betania din Timișoara, a avut loc un eveniment deosebit organizat în cadrul Departamentului Misiunea Femeii, coordonat de Iulia Beuca. Programul a fost dedicat recunoașterii și

celebrării rolului femeii în comunitate și în lucrarea lui Dumnezeu, îmbinând armonios arta, spiritualitatea și reflecția asupra frumuseții creației divine.

Evenimentul a debutat cu o expoziție de fotografie care a surprins în imagini deosebite măreția creației lui Dumnezeu: natura în toată splendoarea ei, culorile și detaliile prin care se reflectă puterea și bunătatea divină. A urmat un moment muzical, însoțit de cântece dedicate Domnului și o selecție de versuri și gânduri care au adus în prim-plan recunoștința și credința femeilor care își găsesc inspirația și tăria în relația cu Creatorul.

Printre invitații speciali ai programului s-a numărat Maria Szabo-Condrei, președinta Filialei Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România, care împărtășește aceeași credință. În intervenția sa, aceasta a subliniat că „adevărata frumusețe a creației lui Dumnezeu se vede clar prin ochii unei femei care a suferit, dar nu a încetat să creadă”, amintind cuvintele din Psalmul 34:5 – „Când îți întorci privirea spre El, te luminezi de bucurie și nu ți se umple fața de rușine”.

Președinta a evidențiat faptul că frumusețea creației nu se regăsește doar în natură, ci și în inima femeilor care știu să-L vadă pe Dumnezeu în toate lucrurile: în lacrimi, în zâmbete și în fiecare act de iubire și credință. De asemenea, aceasta a accentuat rolul esențial al femeii în societatea modernă, ca purtătoare de valori, credință și speranță, subliniind responsabilitatea pe care fiecare o are în a-și împlini misiunea încredințată de Dumnezeu.

Programul a oferit momente de închinare prin vers, cântec și instrument, aducând o notă de profundă spiritualitate și emoție celor prezenți. Printre cele care au condus activitățile s-au numărat Monica Grădinariu și Iulia Beuca, coordonatoarea departamentului, care au oferit participanților o seară de reflecție, recunoștință și inspirație.

Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea are încheiat un protocol de colaborare cu Uniunea Ucrainenilor din România, prin care UUR își reafirmă angajamentul față de promovarea libertății religioase și a valorilor spirituale care consolidează legăturile comunitare și sprijină păstrarea identității culturale și morale a credincioșilor ucraineni.

Bucătăria ucraineană dobrogeană – rețete străbune care unesc generații

În zilele de 1 și 2 noiembrie 2025, la sediul Filialei Tulcea a Uniunii Ucrainenilor din România, s-a desfășurat activitatea „Bucătăria ucraineană dobrogeană – rețete străbune ucrainene”, un eveniment dedicat promovării tradițiilor culinare locale și apropierii tinerei generații de valorile culturale și gastronomice ale comunității ucrainene.

Proiectul a avut ca scop stimularea interesului tinerilor pentru tradițiile culinare, promovarea rețetelor autentice transmise din generație în generație, precum și crearea unui cadru interactiv de învățare, socializare și schimb de idei între generații.

Evenimentul s-a desfășurat într-o atmosferă prietenoasă și creativă, reunind membri ai grupului vocal „Zadunaiska Sici” și tinerii din grupul „Dunayski Sokoly” ai Organizației municipale Tulcea a UUR.

Participanții au descoperit savoarea rețetelor tradiționale, au gătit împreună și au rememorat povești despre bucatele copilăriei, într-un spirit de colaborare și bucurie.

Activitatea a avut un impact pozitiv asupra tuturor celor prezenți, care au apreciat oportunitatea de a redescoperi tradițiile culinare într-un mod atractiv și participativ. Evenimentul a demonstrat că tinerele generații pot deveni purtători ai patrimoniului cultural ucrainean, atunci când li se oferă contexte vii și autentice de implicare.

Organizatorii au anunțat intenția de a continua acest tip de activități, ca parte a unei serii dedicate transmiterii patrimoniului cultural imaterial ucrainean, în special în rândul tinerilor din Dobrogea.

Uniunea Ucrainenilor din România salută inițiativele din județul Timiș pentru dezvoltarea învățământului în limba maternă ucraineană

Uniunea Ucrainenilor din România își exprimă aprecierea față de toate demersurile realizate în județul Timiș care contribuie la creșterea semnificativă a învățământului în limba maternă ucraineană. În anul școlar 2025–2026, s-au înființat noi grupe de studiu al limbii materne ucrainene: s-a constituit o nouă grupă de studiu pentru elevii de la celelalte specializări din cadrul Liceului Teoretic „Iulia Hasdeu” și s-a format încă o grupă la Școala Gimnazială Victor Vlad Delamarina – structura Școala Gimnazială Petroasa Mare, unde numărul grupelor a cres-

cut de la trei la patru. Totodată, s-a deschis Grădinița Ucraineană nr. 29 – secția ucraineană din Timișoara, prima instituție de acest fel din județul Timiș, unde activitățile se desfășoară integral în limba maternă.

Aceste realizări sunt posibile datorită bunei colaborări dintre Inspectoratul Școlar Județean Timiș, sub conducerea doamnei inspector școlar general Aura-Codruța Danieleescu, și Uniunea Ucrainenilor din România, care sprijină constant procesul educațional prin tabere, excursii, premii, dotări și proiecte dedicate elevilor.

UUR adresează mulțumiri întregii echipe de conducere a Inspectoratului Școlar Județean Timiș, precum și tuturor cadrelor didactice care, prin dăruire și perseverență, contribuie la păstrarea și transmiterea limbii și identității ucrainene noilor generații.

Un gând special de recunoștință este îndreptat către doamna Maria Szabo-Condrei, inspector școlar pentru minoritatea ucraineană la Inspectoratul Școlar Județean Timiș, pentru ajutorul acordat, implicarea neobosită și devotamentul față de toate

(Continuare la pagina 7)

CRONICA ACTIVITĂȚII UUR

(Urmare de la pagina 6)

acțiunile dedicate promovării limbii și culturii ucrainene. Prin perseverența și energia sa, a contribuit în mod esențial la succesul proiectelor educaționale din județul Timiș.

Prin efortul comun al instituțiilor, al profesorilor și al comunității, învățământul ucrainean din județul Timiș se află pe un trend ascendent, reprezentând un exemplu de colaborare și respect pentru valorile culturale și lingvistice care ne definesc.

Participarea reprezentanților UUR la manifestări dedicate „Zilelor Culturii Sârbe la Timișoara”

Spiritul multicultural al Banatului a fost din nou pus în valoare prin participarea Uniunii Ucrainenilor din România (UUR) la deschiderea oficială a evenimentului „Zilele Culturii Sârbe la Timișoara”, desfășurat la data de 5 noiembrie a.c. Manifestarea a debutat cu un concert susținut de orchestra de tamburași „Sunetele Panoniei”, alături de grupurile vocale KUD „Kolo” din Arad și ADZNM „Gusle” din Kikinda, oferind publicului o incursiune autentică în tradițiile și muzica sârbească.

La eveniment au participat oficialități din România și Serbia, printre care prefectul județului Timiș, Elena Micicoi, subprefectul Deian Popov, viceprimarul municipiului Paula Romocean, deputatul minorității sârbe în Parlamentul României, Ognean Crstici, și consulul general al Republicii Serbia la Timișoara, Ivana Jakšić Matović.

Uniunea Ucrainenilor din România a fost reprezentată de Maria Szabo-Condrei, președinta Filialei Timiș, Dumitru Stuleanec, președintele Filialei Arad, și Nicoleta Hrin, asistent manager în cadrul Biroului UUR Timișoara. Participarea acestora reflectă implicarea constantă a organizației în viața culturală a regiunii și dorința de a consolida legăturile de prietenie și colaborare dintre comunitățile etnice din Banat.

Prezența reprezentanților Uniunii Ucrainenilor din România la acest amplu eveniment cultural a constituit o dovadă a relațiilor strânse dintre minoritățile naționale din regiune. Această colaborare, construită pe respect reciproc și deschidere, a contribuit de-a lungul timpului la păstrarea spiritului multicultural al Banatului și la consolidarea prieteniei interetnice.

De-a lungul anilor, Filiala Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România a derulat numeroase proiecte culturale în parteneriat cu alte minorități timișene, în special cu comunitatea sârbă, promovând astfel valorile comune, tradițiile autentice și conviețuirea armonioasă între etnii.

Manifestările dedicate „Zilelor Culturii Sârbe” vor continua până la sfârșitul lunii noiembrie, oferind publicului timișorean un program bogat în expoziții, lansări de carte, spectacole de teatru, momente artistice și evenimente dedicate limbii și literaturii sârbe.

Prin participarea sa activă, Uniunea Ucrainenilor din România își reafirmă misiunea de a promova unitatea în diversitate și de a sprijini toate inițiativele culturale care contribuie la păstrarea patrimoniului multicultural al Banatului.

Strategia pentru prezervarea și promovarea multiculturalității și interculturalității Timișoarei pentru perioada 2025–2030

La inițiativa Primăriei municipiului Timișoara, în colaborare cu Institutul Intercultural și Universitatea de Vest, se elaborează „Strategia pentru prezervarea și promovarea multiculturalității și interculturalității Timișoarei pentru perioada 2025–2030”. Documentul își propune să ofere un cadru strategic prin care Timișoara își valorifică diversitatea culturală, consolidând dialogul între comunități, promovând incluziunea, cooperarea și respectul reciproc.

În acest context, prima întâlnire dedicată comunității ucrainene a avut loc la Casa de Cultură a Ucrainenilor din Timișoara. La aceasta au luat parte membri activi ai comunității, care au contribuit cu perspective și propuneri privind rolul și implicarea minorității ucrainene în viața multiculturală a orașului de pe malul Begăi.

La întâlnirea cu reprezentanta Institutului Intercultural, Corina Răceanu, specialistă în politici culturale și dezvoltare comunitară, cu o bogată experiență în proiecte strategice locale și internaționale, au participat prof. Maria-Szabo Condrei, președinta Filialei Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România, Mihaela Bumbuc, jurnalistă și președinta Organizației locale UUR Timișoara, precum și Vasile Drozd, vicepreședintele organizației locale.

Cu acest prilej a fost constituit un focus grup, din care au făcut parte membri marcanți ai Filialei timișene, printre care s-au numărat: prof. Mariana Cubaș, prof. Nicolae Benzar, prof. Ileana Teslevici, prof. Violeta Manzur, Ana Bereghi, Liliana Țimbota și Nicoleta Hrin.

Discuțiile au evidențiat importanța păstrării identității culturale și lingvistice, a implicării tinerilor în activitățile comunitare, dar și necesitatea unei cooperări constante între organizațiile etnice și instituțiile locale. Participanții au subliniat că Timișoara a fost mereu un oraș al diversității și al dialogului, în care românii, ucrainenii, maghiarii, germanii, sârbii, evreii, bulgarii, slovaci, rromii și membrii altor comunități au construit împreună o identitate unică, europeană.

Multiculturalitatea nu este doar parte din istoria Timișoarei, ci reprezintă una dintre cele mai mari resurse pentru viitorul ei. Din acest motiv, strategia propusă urmărește nu doar celebrarea acestui spirit, ci și protejarea și proiectarea lui în viitor, sprijinind cultura, educația și inițiativele civice ale tuturor comunităților etnice.

Prin acest demers, comunitatea etnică ucraineană din Timișoara își reafirmă angajamentul față de valorile dialogului intercultural și contribuția sa la conturarea unei Timișoare europene, incluzive și solidare.

„Ziua Exploratorilor” – un eveniment dedicat copiilor, organizat la Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea Betania din Timișoara

Sâmbătă, 1 noiembrie 2025, la Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea Betania din Timișoara, a avut loc un eveniment special intitulat „Ziua Exploratorilor”, desfășurat sub genericul „Exploratori cu un scop”. Activitatea a fost dedicată copiilor și adolescenților, oferindu-le ocazia de a învăța, de a se implica și de a se dezvolta într-un cadru educativ, spiritual și recreativ.

Evenimentul s-a desfășurat într-o atmosferă festivă, caldă și plină de emoție. Participanții au avut prilejul de a descoperi mai multe despre activitatea organizației „Exploratorii” și despre valorile pe care aceasta le promovează: credință, respect, curaj și altruism. Printr-o serie de prezentări și momente interactive, copiii au fost invitați să reflecteze asupra lecțiilor de viață oferite de personajele biblice și asupra modului în care acestea pot inspira comportamente pozitive în viața de zi cu zi.

Un moment important al programului l-a constituit ceremonia de investire a doi noi exploratori, care, după rostirea angajamentului și a legii exploratorilor, au fost primiți cu bucurie în rândul organizației. Totodată, în cadrul aceleiași ocazii, s-a celebrat încheierea Școlii Biblice de Vacanță pentru cei mai mici participanți: Licurici (7–10 ani), alături de Castorași și Mielușei, care formează grupele celor mai tineri membri ai comunității.

Momentele au fost încărcate de emoție atât pentru copii, cât și pentru părinți, care au asistat cu mândrie la rostirea legămintelor și la investirea celor mici. Printre participanții și coordonatorii evenimentului, s-au numărat: Otilia Ardelean, director asistent, Departamentul Tineret – Licurici, Gina Onița, coordonator zonal Timiș – Severin – Hunedoara, Lucia Onița, conducător de club, Adrian Petrache, coordonator Exploratori, zona 2 Timiș – Severin – Hunedoara, Pastorii Bisericii Adventiste: Ionel Sopenariu, Eric Csergezan, Narcis Ardelean, Maria Szabo-Condrei, Președinta Filialei Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România.

Uniunea Ucrainenilor din România are semnat un protocol de colaborare cu Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea, în cadrul căreia există comunități de etnici ucraineni din localitățile Pogănești, Lugoj, Bethausen, Bârna și Făget, care participă activ la astfel de programe. Prin această colaborare și, totodată, prin implicarea activă a președintei Filialei Timiș se consolidează relațiile interconfesionale și se promovează valorile educației, credinței și solidarității între generații.

Uniunea Ucrainenilor din România sprijină constant inițiativele dedicate dezvoltării spirituale, educative și morale a tinerilor, considerând că aceștia reprezintă temelia viitorului – un viitor bazat pe credință, responsabilitate și implicare comunitară.

9 NOIEMBRIE – ZIUA LIMBII UCRAINENE ÎN ROMÂNIA

La data de 9 noiembrie celebrăm Ziua Limbii Ucrainene în România, o sărbătoare a identității, a culturii și a continuității spirituale a comunității ucrainene din țara noastră.

Instituită în anul 2018 la inițiativa deputatului minorității ucrainenilor în Parlamentul României și președintele Uniunii Ucrainenilor din România, Nicolae-Miroslav Petrețchi, această zi reamintește faptul că limba maternă este cel mai puternic instrument de conservare a patrimoniului unui popor.

De atunci, în fiecare an, Uniunea Ucrainenilor din România marchează cu mândrie această zi deosebit de importantă prin diferite conferințe, concursuri, ateliere sau proiecte culturale dedicate momentului, menite să promoveze limba și valorile ucrainene în rândul tuturor generațiilor.

România este astăzi un exemplu de conviețuire armonioasă, unde ucrainenii păstrează cu demnitate limba, tradițiile și valorile moștenite de secole.

„Diversitatea lingvistică este o componentă fundamentală a identității europene, iar cultivarea limbii materne rămâne un element prioritar și un model de bune practici în România”, după cum a afirmat deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, președintele UUR.

Ziua Limbii Ucrainene, marcată la Remeți printr-un Concert de Muzică Religioasă

Președintele Uniunii Ucrainenilor din România, Nicolae-Miroslav Petrețchi, a participat duminică, 9 noiembrie, cu prilejul Zilei Limbii Ucrainene în România, la Concertul de Muzică Religioasă, eveniment organizat de Organizația locală Remeți a Uniunii Ucrainenilor din România. Manifestarea a reunit reprezentanți ai tuturor cultelor religioase din cadrul comunității ucrainene din comuna Remeți, reconfirmând unitatea, diversitatea și forța spirituală care definesc această comunitate.

Cu această ocazie, Nicolae-Miroslav Petrețchi și-a exprimat bucuria de a fi prezent la un dublu eveniment cultural: sărbătorirea Zilei Limbii Ucrainene în România și Concertul de Muzică Religioasă. În alocuțiunea sa, el a subliniat convingerea că, atunci când vorbim despre religie și cultură, vorbim despre elementele fundamentale ale vieții unei comunități, iar limba reprezintă esența existenței unui popor, fără de care identitatea se pierde. Un popor își poate reconstrui infrastructura sau economia, dar dacă își uită limba maternă, își pierde ființa.

Președintele UUR a evidențiat faptul că, aflându-se în apropierea graniței cu Ucraina, ucrainenii din România resimt cu intensitate tragedia prin care trece poporul ucrainean. El a arătat că, astăzi, mai mult ca oricând, limba ucraineană este cunoscută în întreaga lume ca simbol al luptei pentru libertate, cultură și identitate. De-a lungul istoriei, au existat numeroase încercări de a opri poporul ucrainean și de a-i suprima limba, însă, în ciuda acestor încercări, națiunea ucraineană este astăzi mai unită ca oricând, iar limba acesteia s-a răspândit pe întregul mapamond.

În acest context, Nicolae-Miroslav Petrețchi a mulțumit tuturor celor prezenți pentru eforturile depuse în păstrarea limbii materne ucrainene și a

identității culturale a comunității. El a subliniat că fără profesori, învățători și slujitori ai cultelor religioase, care predau și se roagă în limba ucraineană, asemenea evenimente nu ar fi posibile, iar limba ucraineană nu ar putea dăinui.

Totodată, președintele UUR a evidențiat faptul că ucrainenii din România înțeleg profund importanța limbii materne, lucru vizibil în dezvoltarea învățământului în limba ucraineană. El a menționat că, recent, în județul Maramureș au fost înființate cinci grupe noi de studiu al limbii ucrainene — un pas important care demonstrează interesul și implicarea comunității. De asemenea, i-a încurajat pe toți cei prezenți să continue să promoveze limba ucraineană și să o transmită generațiilor viitoare.

Nu în ultimul rând, Nicolae-Miroslav Petrețchi a adresat mulțumiri primarului comunei Remeți, domnului Ivan-Claudiu Brinzanic, pentru profesionalismul și dedicarea cu care lucrează în sprijinul comunității locale, oferind un exemplu de bune practici privind modul în care o comunitate poate fi dezvoltată prin implicare, respect și prioritizarea interesului comun în fața celui personal.

De asemenea, el a mulțumit domnului Vasile Pașenciuc și Biroului Organizației locale Remeți, președintelui Filialei Maramureș a UUR, domnului Miroslav Petrețchi, vicepreședintelui UUR, domnului Ioan Recalo, precum și tuturor celor implicați, pentru eforturile și energia depuse în organizarea evenimentului și în promovarea culturii ucrainene.

Ziua Limbii Ucrainene, sărbătorită cu emoție și creativitate în școlile din județul Suceava

Cu prilejul Zilei Limbii Ucrainene, sărbătorită în România la data de 9 noiembrie, numeroase școli din județul Suceava au desfășurat activități educative menite să promoveze limba ucraineană și patrimoniul cultural al comunității ucrainene din România.

La Școala Gimnazială Argel, îndrumați de către prof. Cerasela Ciornei, elevii au organizat o serie de activități dedicate culturii și tradițiilor ucrainene, constând în momente artistice, expoziții tematice și ateliere creative, prin care au marcat frumusețea limbii și a scrisului ucrainean.

La Școala Gimnazială Lupcina, sub coordonarea prof. Irina Răutu, elevii au realizat postere și lucrări plastice în echipă, evidențiind semnificația acestei zile speciale și dragostea față de limba maternă.

La Școala Gimnazială Paltinu și Școala Primară Spărturi, sub îndrumarea prof. Constantina Bursuc, elevii au sărbătorit frumusețea limbii ucrainene prin culoare, cântec și creativitate, realizând postere, desene și activități artistice care au transmis bucuria, respectul și atașamentul față de tradițiile și valorile comunității.

De asemenea, la Școala Gimnazială „Petru Mușat” din Siret, elevii coordonați de prof. Mirabela Carpiac și elevii Școlii Primare Vășcăuți, îndrumați de prof. Carmen Crâșmar, au participat la un atelier creativ dedicat promovării culturii și identității ucrainene. Aceștia au realizat afișe cu mesaje în limba ucraineană, expuse într-un colț tematic al clasei, promovând respectul pentru diversitatea culturală și conștientizarea importanței păstrării tradițiilor.

Elevii Școlii Gimnaziale Călinești Cuparencu, îndrumați de prof. Loredana Mândrășteanu, au mar-

cat sărbătoarea printr-un program artistic alcătuit din cântece și poezii tematice, precum și printr-o expoziție de desene dedicate limbii ucrainene.

Fiecare școală a ales să marcheze această zi în stil propriu, dar cu același entuziasm și bucurie, dovedind că limba ucraineană este o comoară a sufletului, un cântec al inimii și o punte între generații.

„Limba Ucraineană – graiul lumii”, spectacol artistic dedicat celebrării Zilei Limbii Ucrainene

Sâmbătă, 8 noiembrie a.c., Reprezentanța Constanța a UUR a desfășurat evenimentul public „Limba Ucraineană – graiul lumii”, spectacol artistic dedicat celebrării Zilei Limbii Ucrainene în România.

Spectacolul a avut loc la sediul reprezentanței, din strada Ion Rațiu nr. 154, fiind organizat de Reprezentanța Constanța a Uniunii Ucrainenilor din România.

La eveniment au participat membri ai comunității ucrainene locale — adulți și copii, reprezentanți ai altor minorități etnice din județul Constanța, refugiați ucraineni — în total, circa 25 de persoane. Au fost alături de noi la eveniment reprezentanți ai minorității albaneze din județul Constanța, precum și personalități ale vieții culturale locale.

Punctul de atracție l-a reprezentat reconstituirea tradițiilor și obiceiurilor nunții de toamnă în cultura populară ucraineană. Artizanalul întregului concept artistic și totodată scenariul absolut al spectacolului a fost, și de această dată, doamna Anastasia Yermakova, cetățean ucrainean refugiat în România, artist, cercetător și promotor al tradițiilor populare ucrainene. Aceasta a reconstituit și pus în scenă câteva din tradițiile relevante ale unei nunți de toamnă specifice spațiului ucrainean, printre care portul popular al miresei (personaj simbolic aflat în centrul întregului ritual), utilizarea recuzitei simbolice în ceremonialul de însoțire — colacul, florile, ștergarele brodate. O calească alegorică a condus invitații speciali la eveniment. Accentul artistic a fost pus pe pregătirea straielor miresei. Dansurile, jocurile și cântecele specifice în limba ucraineană au însoțit permanent întregul ceremonial al evenimentului.

Sărbătoarea nunții ucrainene de toamnă a fost celebrată astfel, la Reprezentanța Constanța, ca un tezaur identitar al limbii și culturii ucrainene, ca o modalitate specifică a sărbătorii permanente de a putea trăi în mijlocul tradițiilor populare identitare ucrainene și de a putea perpetua aceste tradiții, de a le transmite mai departe. Limba maternă ucraineană este cea care face posibil acest miracol permanent.

Astfel, comunitatea ucraineană a celebrat la Constanța atât limba ucraineană, cât și întregul mediu cultural și artistic pe care aceasta îl face posibil, de la bucuria creării unei familii prin rituri specifice, prin jocuri, cântece și dansuri, la bucuria și emoția colectivă a întregii comunități.

Programul artistic a fost urmat de discuții informale privind importanța limbii materne în dez-

(Continuare la pagina 10)

Sursa: www.uur.ro

Concursul de creație literară și inițiere în cercetarea științifică (ediția a IV-a)

Unul dintre principalele obiective ale Uniunii Ucrainenilor din România, singura organizație care reprezintă interesele ucrainenilor din țara noastră, îl reprezintă susținerea și promovarea creațiilor literare și a cercetării științifice. Acesta este realizat cu succes atât prin organizarea a numeroase simpozioane, conferințe, concursuri dedicate acestor domenii, cât și prin publicațiile sale, fie că este vorba de periodicele apărute sub egida UUR, fie de volumele editate de aceasta.

Multitudinii de concursuri organizate și sprijinite de UUR li s-a alăturat și cel organizat de Filiala Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România în colaborare cu specializarea Limba și literatura ucraineană de la Universitatea „Babeș-Bolyai”, intitulat „Concursul de creație literară și inițiere în cercetarea științifică”, ajuns la cea de a IV-a ediție. Anul acesta acțiunea a fost organizată în perioada 30.10–14.11.2025, în cadrul evenimentului „9 NOIEMBRIE – ZIUA LIMBII UCRAINENE”, la care au participat studenți din cadrul Facultății de Litere – UBB.

Concursul a avut drept obiective: dezvoltarea abilităților de comunicare în limba ucraineană, stimularea creativității, a cercetării, încurajarea competitivității etc., fiind organizat pe trei secțiuni: **I. Creație literară proprie** (poezie / proză / teatru) în limba ucraineană; **II. Elaborarea unui eseu / articol științific** în limba ucraineană pe diferite teme (cultura și limba ucrainenilor din România; istoria localității natale / a unei localități cu populație majoritar ucraineană; descrierea detaliată a unui obicei / ritual specific ucrainean; prezentarea unei personalități marcante); **III. Traducerea unui text scurt sau a unui fragment**, la prima vedere, din limba ucraineană în limba română.

Prezentarea publică a lucrărilor și premiarea câștigătorilor au avut loc la data de **13 noiembrie 2025**, la Facultatea de Litere, str. Horea nr. 31, începând cu ora 17.00.

Juriul concursului a fost format din cadrele didactice universitare care predau la specializarea Limba și literatura ucraineană: lector univ. dr. Mihaela Herbil, redactorul-șef al revistei „Ecouri ucrainene” – președinte; lector univ. dr. Cristina Silaghi, membru al colectivului redacțional al revistei „Ecouri ucrainene” – membru și conf. univ. dr. Ioan Herbil, președintele Filialei Cluj, redactorul-șef al revistei „Curierul ucrainean” a UUR – membru.

Președintele Filialei Cluj a UUR, conf. univ. dr. Ioan Herbil, a deschis evenimentul, subliniind motivul și contextul desfășurării concursului și a citit, din legislație, paragraful care atestă celebrarea la 9 noiembrie, începând cu anul 2018, a Zilei Limbii Ucrainene în România. Aceasta a fost instituită la 14 iulie 2018, prin Legea 213, de Camera Deputaților din România, la inițiativa legislativă a deputatului Nicolae-Miroslav Petrețchi, și a fost adoptată, la 27 iulie 2018, fiind sărbătorită, în fiecare an, în toate localitățile cu populație de etnie ucraineană. Acesta a mai subliniat faptul că limba maternă este moștenirea sacră a unui popor, este darul neprețuit lăsat de strămoșii noștri, care s-a transmis din generație în generație pe cale orală și scrisă.

DL profesor și-a exprimat gratitudinea față de cei 11 participanți înscriși în concurs la diferite secțiuni, care au înțeles cât este de important orice efort ce duce la perfecționarea limbii materne, fundamentul pe care se construiește viitoarea personalitate a fiecărui om. Prin intervențiile doamnelor Mihaela Herbil și Cristina Silaghi, a fost reiterată importanța conservării și perpetuării limbii ucrainene, subliniindu-se faptul că organizarea unor asemenea activități este mai mult decât benefică pentru încurajarea tinerilor de a-și manifesta cu mândrie specificul lingvistic ucrainean.

– De „9 NOIEMBRIE – ZIUA LIMBII UCRAINENE”

A urmat prezentarea și analiza lucrărilor înscrise în concurs. În analiza și selecția lucrărilor, membrii comisiei au luat în considerare criteriile formulate în regulamentul de concurs pentru fiecare secțiune în parte. Astfel, la secțiunea „Creație literară” s-a ținut cont, printre altele, de gradul de creativitate și originalitate a textului, reflectarea titlului creației literare în subiectul/cuprinsul acesteia, fluxul narativ bine definit, folosirea diferitelor tehnici narative specifice genului în proză abordat, unitatea conținutului și a formei creației literare în scopul producerii desfătării estetice, particularitățile de limbă, corectitudinea gramaticală și ortografia, respectarea normelor de tehnoredactare. Printre criteriile care au stat la baza selectării lucrărilor la secțiunea „Elaborarea unui eseu / articol”, se numără tema pertinentă pentru domeniu, subiectul acoperit în profunzime, întemeierea ipotezelor și validitatea concluziilor, fundamentarea metodologică a cercetării, elementele de gândire critică, utilizarea unor surse adecvate și citarea corectă,

corectitudinea gramaticală și ortografia, respectarea normelor de tehnoredactare. Pentru secțiunea „Traducerea unui text / fragment”, criteriile după care au fost selectate lucrările au fost înțelegerea structurii textului tradus, crearea unei traduceri fidele originalului, adaptarea traducerii la contextul semantic, lexical-gramatical și stilistic al limbii în care este tradus, respectarea echivalențelor textuale, funcționale, culturale, semantice și pragmatice, transmiterea exactă a mesajului și acuratețea lingvistică; fluența enunțurilor, corectitudinea gramaticală și ortografia, respectarea normelor de tehnoredactare.

După ce studenții fie s-au manifestat creativ, fie și-au demonstrat abilitățile de elaborare a unui eseu sau articol ori de realizare a unei traduceri din

limba ucraineană în limba română, membrii juriului au selectat lucrările care au corespuns cerințelor formulate în regulamentul de concurs pentru fiecare secțiune în parte și au propus ca la secțiunea „Creație literară” să fie acordat un premiu (I), la secțiunea „Elaborarea unui eseu / articol” să fie acordate patru premii (I, II, III), iar la secțiunea „Traducerea unui text / fragment” să fie acordate două premii (I, II), valoarea premiilor fiind urmă-

toarea: premiul I – 600 de lei; premiul II – 500 de lei; premiul III – 400 de lei.

Așadar, laureații celei de-a IV-a ediții a concursului au fost:

♦ La secțiunea „Creație literară”: **Fedurean Anastasia** – Premiul I, pentru un text în proză de o mare originalitate, în care tânăra autoare sondează adâncimile nebănuite ale sufletului uman, precum și problema dublului.

♦ La secțiunea „Elaborarea unui eseu / articol științific”: **Bilcec Jessica-Rahela** – Premiul I, pentru un articol impresionant, în care autoarea a prezentat diferențele de mentalitate dintre ucraineni și ruși, detectabile la nivel lingvistic, prin analiza unor lexeme din fondul principal lexical; **Papariga Ivan-Alin** – Premiul II, pentru un articol foarte interesant despre artefactele celtice găsite pe teritoriul Ucrainei în diferite zone ale acesteia; **Bocicorec Vasile-Ionel** – Premiul II, pentru un articol foarte documentat despre viața și activitatea Sfântului Luka Krymskyi; **Boldea Amalia-Camelia** – Premiul III, cu o lucrare foarte complexă despre dimensiunile istorice și psihologice ale suveranității ucrainene.

♦ La secțiunea „Traducerea unui text / fragment”: **Firisciuc Larisa-Tania** – Premiul I și **Sacală Maria-Lavinia** – Premiul II, pentru demonstrarea unor abilități deosebite în traducerea din limba ucraineană în limba română a unor texte variate ca tematică și vocabular.

Este necesar de subliniat spiritul competitiv al participanților, dăruirea și seriozitatea cu care fiecare dintre ei și-a dus la bun sfârșit sarcinile, bucuria din finalul concursului, când cei mai buni au fost premiați. Dincolo de satisfacția recunoașterii, prin premiere, a muncii fiecăruia dintre ei, s-a putut observa curiozitatea și emoția tinerilor participanți, precum și consolidarea punților dintre cadre didactice și studenți, viitori profesori, cercetători sau scriitori.

Cadrele didactice de la specializarea Limba și literatura ucraineană i-au felicitat pe toți participanții la acest concurs, subliniind varietatea tematică a lucrărilor și seriozitatea manifestată în documentarea și în elaborarea textelor, edițiile acestui concurs permițându-le să observe cât de frumos cresc și se dezvoltă studenții acestei specializări de la un an la altul și cât de mult se extinde și se aprofundează interesul acestora pentru cercetarea diferitelor aspecte legate de limba, cultura și literatura ucraineană. Totodată, această întâlnire le-a permis participanților să se cunoască mai bine, să împărtășească din experiența lor și să facă schimburi constructive de idei, care se vor concretiza, sperăm, în viitor, în alte lucrări interesante.

În intervenția sa, vicepreședintele Filialei Cluj a UUR, dl Alexandru Boțoc-Maliarciuc, și-a manifestat bucuria față de preocuparea studenților de a studia limba, literatura, cultura, istoria și tradițiile ucrainene și de a crea în limba ucraineană, dorindu-i fiecărui participant multă inspirație și succese în viitoarele lor cercetări științifice.

Toți cei prezenți, de la organizatori și până la premianți, aduc mulțumiri Consiliului Uniunii Ucrainenilor din România pentru susținerea acestei inițiative și pentru sprijinul financiar substanțial acordat, convinși fiind că UUR va sprijini organizarea și desfășurarea unor astfel de evenimente și de acum înainte.

Cristina SILAGHI (BUMBAR)

9 NOIEMBRIE – ZIUA LIMBII UCRAINENE ÎN ROMÂNIA

(Urmare de la pagina 8)

voltarea personală și de degustări de preparate tradiționale ucrainene, într-o atmosferă caldă, de familie.

Pentru câteva ore, limba, cântecul, dansul și jocul ucrainean au fost regine la malul Mării Negre.

Reprezentanța Constanța s-a asociat astfel efortului tuturor comunităților ucrainene locale din România de a marca relevanța Zilei Limbii Ucrainene în România, sperând că de astfel de bucurii vor avea parte toate minoritățile naționale/etnice din lume, indiferent unde acestea trăiesc.

Ziua Limbii Ucrainene, celebrată în unitățile de învățământ timișene

Ziua Limbii Ucrainene în România a fost celebrată și în acest an în unitățile de învățământ timișene unde se studiază limba maternă ucraineană. Cu acest prilej, la data de 7 noiembrie a.c., tânăra generație din sistemul de învățământ preuniversitar, începând cu prichindeii de la secțiile de limba ucraineană din Lugoj, Știuca, Petroasa Mare, Dragomirești și Timișoara, sub atenta îndrumare a cadrelor didactice Adelina Bobic, Mariana Brașoveanu, Maria Oncea, Liliana Hopotă, Ioana Turcin, Ionela Kvașciuc și Olga Bahnat, a sărbătorit Ziua Limbii Ucrainene prin joc, culoare, cântece și poezie.

În ceea ce privește ciclul gimnazial și liceal, școlile care au marcat această sărbătoare deosebit de importantă pentru comunitatea etnică ucraineană din județul Timiș, și nu numai, au fost următoarele: Școala Gimnazială Bethausen, Școala Gimnazială Bârna, Școala Gimnazială Știuca, Școala Gimnazială Darova, Școala Gimnazială Dragomirești, Școala Gimnazială Mașloc, Școala Gimnazială Petroasa Mare, Școala Gimnazială „Anișoara Odeanu” din Lugoj și Liceul Teoretic „Iulia Hașdeu” din Lugoj.

De la mic la mare, copiii au recitat poezii, au compus eseuri, au lecturat povești și opere literare și, nu în ultimul rând, au realizat desene tematice prin care au exprimat importanța limbii materne ca element fundamental al păstrării identității, culturii și apartenenței la comunitatea ucraineană.

Totodată, dascălii de limba ucraineană, precum: Violeta Manzur, Mariana Cubaș, Ioan Smecicaș, Mioara Cinar, Maria Holovcsuk, Maria Bejerea, Adelina Hrezdac și Ana Hrin, nu doar au coordonat aceste activități, ci au susținut și prezentări deosebit de interesante și captivante despre istoria limbii ucrainene și contribuția personalităților culturale la păstrarea și promovarea acesteia.

Cât de importantă este această sărbătoare, dar și care este istoricul ei, ne-a explicat prof. Maria Szabo-Condrei, inspector școlar pentru limba ucraineană și președinte al Filialei Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România: „Pe 9 noiembrie am celebrat cu bucurie și recunoștință Ziua Limbii Ucrainene, un moment de mare însemnătate pentru toți cei care poartă în suflet graiul ucrainean. Această zi se sărbătorește în România începând din anul 2018, datorită inițiativei legislative a deputatului Nicolae Miroslav-Petrețchi, aprobată de Parlamentul României, prin care s-a recunoscut oficial importanța păstrării și promovării limbii ucrainene ca parte a patrimoniului cultural național. Această recunoaștere reprezintă un gest de respect față de comunitatea ucraineană și o dovadă a valorilor democra-

tice și a sprijinului pe care statul român îl oferă minorităților naționale. Pentru noi, ucrainenii din România, această zi simbolizează demnitatea, identitatea și continuitatea spirituală a unui popor care, de-a lungul timpului, a știut să-și păstreze limba, tradițiile și valorile. Limba ucraineană este locul unde se întâlnesc istoria, cultura și dragostea pentru rădăcini. Prin munca profesorilor, implicarea părinților și dorința copiilor de a învăța, ea rămâne vie și puternică în școlile și comunitățile noastre. În această zi de sărbătoare, ne mândrim că facem parte dintr-o comunitate care contribuie la diversitatea și bogăția culturală a României. La mulți ani limbii ucrainene!”.

Marcarea Zilei Limbii Ucrainene în județul Maramureș

Cu prilejul Zilei Limbii Ucrainene, sărbătorită anual la 9 noiembrie, unitățile de învățământ din județul Maramureș cu predare în limba ucraineană au organizat o serie de activități culturale, educative și artistice, dedicate promovării limbii, culturii și tradițiilor ucrainene.

Evenimentele, desfășurate sub coordonarea cadrelor didactice de limba și literatura ucraineană, au reunit elevi, profesori și membri ai comunității locale într-o atmosferă de sărbătoare și mândrie identitară.

Activitățile au avut loc la următoarele unități școlare: Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko”, sub coordonarea prof. Larisa Maticiuc, profesoară de limba ucraineană, Clasele primare – secția ucraineană, coordonate de prof. Andreea Rednic; Grădinița – grupa combinată, coordonată de prof. Alexandra Calină și prof. Ionela Hrițuc, Școala Gimnazială Valea Vișeuului; Școala Gimnazială Crăciunești, structura Lunca la Tisa, sub îndrumarea prof. de limba ucraineană Maria Dragun; Grădinița – grupa combinată, secția ucraineană, coordonată de prof. Marcela Ciuria; Școala Gimnazială Bistra, unde activitățile au fost coordonate de prof. Nicolae Dutca;

Clasele primare – secția ucraineană, coordonate de prof. Irina Iordachianu; Grădinița – secția ucraineană, sub îndrumarea prof. Ana Duciuc, Școala Gimnazială Lunca la Tisa – Clasele primare, coordonate de prof. Galina Hreniuc și Adela Bobriuc; Școala Profesională Poienile de sub Munte – Structura Cvasnița, sub îndrumarea prof. înv. primar Eudochia Nistor împreună cu prof. înv. primar Melana Axiuc și prof. înv. primar Irina Bucurici.

În cadrul manifestărilor, elevii au recitat poezii și au interpretat cântece în limba ucraineană, au prezentat momente artistice inspirate din literatura clasică ucraineană și au realizat expoziții de desene, postere și proiecte dedicate limbii materne. De asemenea, au fost organizate concursuri de cunoștințe lingvistice și culturale, menite să stimuleze interesul pentru studiul limbii ucrainene și să consolideze sentimentul de apartenență la patrimoniul cultural ucrainean.

Prin aceste activități, elevii și profesorii au transmis un mesaj puternic: limba ucraineană este o comoară vie a identității și a spiritului comunității, un liant între generații și un simbol al continuității culturale.

Ziua Limbii Ucrainene, sărbătorită la Arad

Miercuri, 12 noiembrie, Filiala Arad a UUR a organizat la sediul său o manifestare dedicată Zilei Limbii Ucrainene, eveniment care a reunit membrii comunității ucrainene locale, cadre didactice și elevi care studiază limba maternă ucraineană.

Într-o atmosferă plină de emoție și bucurie, copiii au recitat poezii, au interpretat cântece și au prezentat fragmente literare în limba ucraineană, demonstrând dragostea și respectul pentru tradițiile și cultura poporului ucrainean. Activitatea a evidențiat importanța păstrării și transmiterii limbii materne către noile generații, ca element fundamental al identității și unității comunității ucrainene din România.

În cadrul evenimentului, președintele interimar al Filialei Arad, Dumitru Stuleanec, a adresat mulțumiri Uniunii Ucrainenilor din România și deputatului Nicolae-Miroslav Petrețchi, președintele Uniunii, pentru sprijinul constant acordat promovării culturii, limbii și valorilor ucrainene. Totodată, acesta a transmis mulțumiri elevilor care au participat la sărbătoarea Zilei Limbii Ucrainene, apreciind implicarea lor și dorința de a duce mai departe tradițiile și limba strămoșească.

De asemenea, mulțumiri speciale au fost adresate doamnei Anna Hantig, profesor de limba și literatura ucraineană, pentru dăruirea și efortul depus în educarea tinerelor generații, precum și doamnei Ileana Preda, secretarul Filialei UUR Arad, pentru contribuția sa activă la buna desfășurare a evenimentului. Aprecierile au fost exprimate și față de întregul Comitet al Filialei Arad, pentru implicarea și devotamentul de care dau dovadă în păstrarea identității culturale ucrainene.

Evenimentul s-a încheiat într-o notă festivă, cu activități educative și artistice, prilej de bucurie și comuniune pentru toți participanții.

Ziua Limbii Ucrainene, celebrată la Galați printr-un eveniment emoționant

Vineri, 14 noiembrie, Filiala Galați a UUR a organizat „Ziua Limbii Ucrainene” – un eveniment dedicat identității și continuității culturale.

Evenimentul a fost organizat pentru a celebra Ziua Limbii Ucrainene și pentru a sublinia importanța păstrării, cultivării și transmiterii limbii materne, ca fundament al identității și unității comunității ucrainene.

În deschiderea manifestării, președinta Filialei Galați, Ileana Leon, a susținut un discurs emoționant, subliniind că limba ucraineană este o comoară spirituală și culturală care a luminat istoria și a unit generații.

Discursul s-a încheiat cu prezentarea poeziei Hannei Savienkova, elevă din Enakieve, regiunea Donețk, scrisă în anul 2013, o poezie răspândită în instituțiile de învățământ din Lviv, dedicată melodicității și unicității limbii ucrainene: «Ласкава, сонячна, грайлива,/ Прекрасна, дужа, гомінлива./ Вишнева, чиста, росяниста,/ Легка, щаслива, промениста,/ Осяйна, зоряна, безмежна,/ Непо-

(Continuare la pagina 11)

9 NOIEMBRIE – ZIUA LIMBII UCRAINENE ÎN ROMÂNIA

(Urmare de la pagina 10)

доланна, незалежна! Шевченкова, моя, Франкова,/ Вербова, дивно-калинова./ Велика, горда, неповторна./ Свята. Єдина. Соборна». („Dulce, solară, jucăușă,/ Frumoasă, puternică, răsunătoare./ Cireșie, curată, plină de rouă,/ Ușoară, fericită, strălucitoare,/ Luminoasă, plină de stele, nemărginită,/ De neînvins, independentă!/ A lui Șevcenko, a mea, a lui Franko,/ A sălciilor, ca o minunăție călină./ Mare, mândră, neasemuită./ Sfântă. Unică. Unitară”).

Cei mai mici membri ai comunității au oferit un moment plin de căldură și tandrețe, recitând poezii dedicate limbii ucrainene și aducând emoție în sufletele tuturor participanților.

De asemenea, corul „Yasnytsya” a susținut în încheiere un recital de cântece dedicate limbii ucrainene, oferind un final emoționat și luminos acestei zile speciale.

La final, participanții au fost îndemnați să păstreze, să cultive și să transmită limba ucraineană generațiilor viitoare, pentru ca frumusețea ei să rămână mereu vie în familie, în școală și în întreaga comunitate.

Ziua Limbii Ucrainene, sărbătorită de comunitatea ucraineană din Tulcea

Cu prilejul Zilei Limbii Ucrainene, marcată anual la data de 9 noiembrie, membrii Organizației locale Tulcea și tinerii din grupul „Dunayski Sokoly” au organizat o activitate cultural-educativă dedicată valorificării patrimoniului lingvistic și consolidării identității culturale a comunității ucrainene din zonă. Evenimentul s-a desfășurat la sediul Filialei Tulcea a Uniunii Ucrainenilor din România din strada Corneliu Gavrilov.

Programul a inclus prezentări despre importanța limbii materne, recitaluri de poezie și o expoziție de cărți în limba ucraineană, menite să evidențieze rolul educației și al culturii în păstrarea identității comunitare.

Participanții au avut ocazia să își exerseze competențele lingvistice, să descopere noi metode de învățare și transmitere a limbii către tânără generație, dar și să împărtășească experiențe despre modul în care limba ucraineană continuă să fie un pilon al coeziunii și al moștenirii culturale.

Prin această inițiativă, organizatorii au dorit să încurajeze tinerii să cunoască, să prețuiască și să promoveze valorile culturale moștenite, contribuind astfel la menținerea vie a tradițiilor și a limbii materne.

Evenimentul s-a desfășurat într-o atmosferă deschisă, prietenoasă și colaborativă, confirmând interesul constant al comunității ucrainene din Tulcea pentru conservarea și promovarea identității sale culturale și lingvistice.

Sursa: www.uur.ro

.....

Ziua Limbii Ucrainene, celebrată la Botoșani

Vineri, 7 noiembrie 2025, la Școala Gimnazială Nr. 1 Căndești din județul Botoșani, a avut loc evenimentul dedicat „Zilei Limbii Ucrainene” într-un cadru festiv. La acest eveniment au participat elevi și cadrele didactice din unitatea de învățământ.

Doamna profesoară Iuliana Vatamaniuc a citit mesajul transmis de către domnul deputat Nicolae-Miroslav Petrețchi cu prilejul acestui moment aniversar, iar domnișoara Cosmina Maidaniuc a vorbit despre importanța zilei limbii materne ucrainene pentru comunitatea din județul Botoșani.

Doamna director Cristina Cobzaru a ținut o alocuțiune prin care și-a exprimat aprecierea cu privire la minoritatea ucraineană, la cadrele didactice de etnie ucraineană implicate în diverse parteneriate cu școlile din Ucraina și cu diverse instituții din România.

Evenimentul a continuat cu poezie, cântece și diverse activități menite să scoată în evidență rolul limbii ucrainene în menținerea vie a identității etnice ucrainene.

Doamna profesoară Iuliana Vatamaniuc a dat citire unui articol prin care a evidențiat impactul scrisului în limba maternă asupra personalității elevilor, subliniind rolul primordial pe care acesta îl are în formarea personalității copilului, în păstrarea identității acestuia, în dezvoltarea cognitivă și intelectuală. Exprimarea scrisă în limba maternă contribuie la structurarea logicii gândirii, astfel încât elevul va putea să-și dezvolte mai ușor vocabularul și să asimileze în mod corect anumite structuri gramaticale. Scriind în limba maternă ne păstrăm identitatea, legătura cu rădăcinile și cu familia.

La data de 10 noiembrie 2025, la Școala Gimnazială „Maria Enescu Cosmovici” din Mihăileni, a avut loc evenimentul „Ziua Limbii Ucrainene Materne”. Am avut bucuria de a avea alături elevi, colegi, pe președintele UUR Botoșani, Victor Semciuc, pe doamna director Fercalo Simonica, în calitate „de gazdă”, și pe doamna director al Școlii Gimnaziale Nr. 1 Căndești, Cristina Cobzaru, în calitate de invitat.

Domnul președinte al Filialei UUR Botoșani, Victor Semciuc, a vorbit despre rolul limbii ucrainene în păstrarea identității etnice: „Chiar dacă folosim regionalisme, arhaisme sau alte formule specifice locurilor noastre natale este important să continuăm să vorbim între noi limba maternă. Această limbă este elementul de bază al unei comunități. Sistemul educațional din România sprijină predarea limbii materne, facilitând astfel transmiterea culturii către generațiile tinere. Dacă noi, profesorii și elevii, vom comunica în limba maternă,

legăturile dintre noi se vor întări, vom avea sentimentul că facem parte dintr-o familie extinsă și ne vom sprijini mai mult unii pe alții în vederea progresului comunității”.

Doamna profesoară Iuliana Vatamaniuc a subliniat principalele etape ale originii limbii ucrainene și diferențele dintre această limbă și alte limbi vorbite de către slavii estici. Scrierea în limba ucraineană modernă a apărut în secolul al XVIII-lea și a fost distinctă de variantele moderne ale altor limbi slave, latura sa melodică atingând sufletele celor care o ascultau și a celor care o îmbogățeau.

Fiecare profesor și-a spus propria poveste, a depănat amintiri din casele părintești, iar concluzia a fost că împărtășim valori comune, că suntem parte a lumii satului bucovinean și că diferențele ne apropie, nu ne despart.

Noi, gazdele, am dat glas micilor artiști care ne-au emoționat până la lacrimi. Elevul Liceului „Nicolae Iorga”, Carol Ieremciuc, însoțit de mama sa, doamna profesoară Meda Ieremciuc, a avut calitatea de invitat special și a susținut un recital în fața audienței.

Doamna profesoară Meda Ieremciuc de la Liceului Pedagogic „Nicolae Iorga” a ținut să sublinieze rolul cântecului în limba maternă. Dumneaei, de-a lungul timpului, și-a dus copiii la diverse activități în care experți în artele sunetului au vorbit despre rolul fundamental al muzicii asupra individului. Într-o sinteză, doamna profesoară a prezentat faptul că armonia contribuie la sănătatea mentală prin reducerea stresului și a anxietății, la dezvoltarea creativității și a memoriei, servește ca mijloc de conectare cu ceilalți.

Elevii Școlii Gimnaziale „Maria Enescu Cosmovici” au fost la înălțimea așteptărilor, coordonați fiind de doamnele profesoare Iuliana Vatamaniuc și Cosmina Maidaniuc. Aceștia au dansat, au cântat și au participat la jocuri didactice menite să ofere o

perspectivă modernă asupra studiului limbii ucrainene, perspectivă deprinsă din volumul „Valorificarea metodelor interactive în înțelegerea textului la ciclul primar”, o lucrare de referință pentru domeniul educației, publicată de către doamna Larisa Petrețchi.

Domnul președinte al UUR Botoșani, Victor Semciuc, a ținut să vorbească și despre rolul limbii materne în înființarea UUR, despre felul în care profesorii de etnie ucraineană din Botoșani și-au pus amprenta asupra dezvoltării organizației, cu scopul de a păstra vie identitatea etnică.

Ziua Limbii Ucrainene în România este o zi specială, deoarece reprezintă un prilej de reflecție asupra legăturii noastre cu trecutul, este un prilej de a marca ideea de unitate în diversitate și de a sublinia, încă o dată, faptul că românii de etnie ucraineană rămân consecvenți în ceea ce privește consolidarea relațiilor bazate pe dialog, pe înțelegere, pe respect reciproc și pe dialog.

Mulțumim, pe această cale, tuturor participanților și vă asigurăm de tot sprijinul Uniunii Ucrainenilor din România în tot ceea ce înseamnă menținere și promovare a identității etnice.

Claudia HRINCIUC

UNIUNEA UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA A COMEMORAT VICTIMELE HOLODOMORULUI PRINTR-O AMPLĂ SERIE DE EVENIMENTE NAȚIONALE

MESAJUL DEPUTATULUI, DE LA TRIBUNA PARLAMENTULUI

În a patra săptămână a lunii noiembrie, am comemorat Holodomorul – foametea artificială prin care „Imperiul” Sovietic a supus poporul ucrainean unei crunte privări de hrană în urmă cu aproape un secol. Și astăzi, la fel ca în trecut, Rusia răspândește lipsuri extreme și moarte în Ucraina – sub pretextul ipocrit și cinic al unei „iubiri fraterne” față de cei pe care îi numește „frați”.

De la tribuna Parlamentului României am subliniat că Moscova a organizat atunci cea mai cumplită formă de privare colectivă de mijloace de subsistență din istoria omenirii. Iar, astăzi, aceeași Moscova lansează neselectiv rachete, bombe și drone asupra școlilor, spitalelor și bisericilor ucrainene, distruge căi ferate, cartiere și blocuri de locuințe, centrale electrice, ucigând zilnic oameni nevinovați, adulți și copii, fără cea mai elementară grijă pentru viața omenească.

Obiectivul final al Moscovei rămâne, fără îndoială, distrugerea națiunii ucrainene. Așa a fost în perioada 1932–1933, așa este și astăzi, după un secol. Opresorii și planurile lor nu s-au schimbat, în ciuda unui veac de lecții, de modernitate și de reguli

internaționale – doar instrumentele lor de genocid au devenit mai rafinate.

Am atras atenția că în eforturile sale privind pacea în Ucraina comunitatea internațională nu are voie să acorde același tratament agresorului și victimei. Nu avem voie să ascundem, să tolerăm sau să uităm crimele și pe cei care le comit. Un amplu proces de identificare și tragere la răspundere a celor vinovați de acte de genocid și de crime împotriva umanității trebuie să însoțească orice efort de pace. Nicio pace nu poate fi durabilă fără dreptate. Nicio pace nu poate fi construită pe morminte fără cruci.

Salut strădaniile României de a rămâne ferm de partea adevărului istoric, a dreptului internațional și a ordinii bazate pe reguli. Au trecut deja trei ani de când țara noastră, și ea victimă a imperialismului țarist, sovietic și post-sovietic, s-a alăturat statelor care recunosc oficial Holodomorul. Îmi amintesc și acum, cu profundă emoție, ziua în care am dat citire în Parlament Declarației de condamnare a strategiei deliberate de lipsire de hrană, aplicate poporului ucrainean de către regimul sovietic în 1932–1933.

Genocidul împotriva poporului ucrainean continuă și astăzi, prin încălcări grave ale drepturilor și libertăților fundamentale, prin sărăcie, prin privarea sistematică a populației de resurse esențiale și prin bombardarea caselor, grădinițelor, școlilor, spitalelor, infrastructurii critice ucrainene. Rusia încearcă, din nou, să aducă frigul și lipsurile în casele Ucrainei. Și, din nou, nu o vom lăsa.

Registrul daunelor provocate de agresiunea împotriva Ucrainei crește în fiecare zi.

În acest context, devine critică funcționarea deplină a Tribunalului Special privind crima de agresiune împotriva Ucrainei și desfășurarea unor anchete internaționale exhaustive asupra crimelor și actelor de genocid comise de Federația Rusă. România participă activ și responsabil la aceste procese.

Avem datoria de a construi mai multă justiție în numele victimelor tuturor nedreptăților din trecut. În absența ei, nu putem clădi o pace justă și durabilă în Ucraina. Dacă uităm astăzi, îi transformăm pe alții în victime mâine.

În perioada 22–25 noiembrie 2025, Uniunea Ucrainenilor din România (UUR) a organizat, prin filialele și organizațiile sale locale, o serie de manifestări comemorative dedicate victimelor Holodomorului – foametea artificială provocată de regimul stalinist în anii 1932–1933, care a curmat viața a milioane de ucraineni.

Pentru UUR, această comemorare nu este doar un act de memorie istorică, ci și un gest de responsabilitate morală față de un genocid care a vizat distrugerea identității ucrainene prin înfometare, teroare și suprimarea conștiinței naționale.

La București, Filiala UUR a marcat Holodomorul în a patra sâmbătă a lunii noiembrie printr-un eveniment complex găzduit de Centrul Cultural Ucrainean. Manifestarea a început cu o slujbă religioasă de pomenire a victimelor Holodomorului, urmată de masa rotundă „Holodomorul – Ecouri în cultură, istorie și identitate”.

Președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, a subliniat caracterul deliberat al foametei din 1932–1933 și a reamintit faptul că, prin inițiativa sa legislativă, Parlamentul României a recunoscut Holodomorul drept crimă împotriva umanității și împotriva poporului ucrainean.

Intervențiile reprezentanților UUR, ale cadrelor universitare, ale oamenilor de cultură și ale tinerilor au adus în discuție atât dimensiunea istorică a tragediei, cât și modul în care aceasta continuă să modeleze memoria colectivă și identitatea ucraineană. Seara s-a încheiat cu un program artistic de poezie și muzică dedicat victimelor Holodomorului, susținut de Trupa „Favorit” a Teatrului Național Ucrainean „Ivan Franko” și de grupul „Edelweis Poesis”.

În Maramureș, Filiala UUR a organizat o ceremonie solemnă, deschisă printr-o panahidă în me-

moria victimelor, oficiată de pr. vicar Vasile Colopelnic. Evenimentul, moderat de președintele Filialei Maramureș, Miroslav Petrețchi, a reunit reprezentanți ai conducerii UUR, inspectori școlari, profesori, lideri locali și tineri refugiați din Ucraina.

Discursurile au evidențiat caracterul genocidar al Holodomorului, impactul său asupra comunităților ucrainene și continuitatea memoriei prin generațiile de astăzi. Intervențiile tinerilor refugiați, care au mulțumit României pentru sprijin și siguranță, au adus o notă profund emoționantă, punând în legătură tragedia din trecut cu realitățile dramatice ale prezentului. Momentul artistic susținut de grupul vocal din Rona de Sus, prin cântări de pomenire, a completat atmosfera de reculegere.

Filiala Timiș a comemorat Holodomorul printr-o slujbă de pomenire la Biserica Ortodoxă Ucraineană din Timișoara. În prezența reprezentanților filialei și ai organizațiilor locale, părintele Cristian Popovici a subliniat importanța păstrării memoriei Holodomorului ca exercițiu de conștiință și respon-

sabilitate colectivă. Rugăciunile închinare milioanelor de victime au transformat momentul într-un act de solidaritate spirituală și de reafirmare a identității ucrainene în Banat.

La Școala Gimnazială „Maria Enescu Cosmovici” din **Mihăileni, Botoșani**, UUR, alături de cadrele didactice de etnie ucraineană, a organizat o activitate dedicată elevilor, axată pe înțelegerea Holodomorului din perspectivă istorică și umană.

Pornind de la mărturia documentată a doamnei Alexandra Dubău, supraviețuitoare a Holodomorului, și de la spectacolul de dans contemporan realizat de nepotul său, Andrei Tcaciuc, elevii au fost invitați să reflecteze asupra consecințelor unei politici de exterminare prin înfometare. Profesorii au explicat contextul istoric, cauzele politice și impactul asupra comunităților rurale, transformând lecția într-un dialog despre drepturile omului, libertate și responsabilitatea de a nu uita.

Prin slujbe de pomenire, dezbateri, mărturii, programe artistice și activități educative, Uniunea Ucrainenilor din România a marcat, la nivel național, o nouă comemorare a Holodomorului, alăturându-se ucrainenilor din întreaga lume care aprind o lumânare pentru victimele genocidului din anii 1932–1933.

UUR își reafirmă angajamentul de a păstra vie memoria Holodomorului, de a promova adevărul istoric și de a susține comunitățile ucrainene din România în efortul lor de a-și proteja limba, cultura și identitatea. Comemorarea Holodomorului rămâne, astfel, nu doar un moment de reculegere, ci și un apel la vigilență, solidaritate și umanitate.

Sursa: www.uur.ro

La 22 noiembrie, în a patra sâmbătă a acestei luni, zi în care întreaga comunitate ucraineană își pleacă fruntea în fața victimelor uneia dintre cele mai cumplite tragedii ale secolului XX – Holodomorul, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, a fost alături de comunitatea ucraineană din București la evenimentul organizat de Filiala București a UUR, dedicat memoriei milioanei de oameni care și-au pierdut viața din cauza foametei artificiale provocate de regimul stalinist în anii 1932–1933.

Evenimentul a debutat cu o slujbă religioasă de pomenire și cu un moment de reculegere în memoria celor care au pierit în chinuri inimaginabile. Cei prezenți au rememorat realitatea dureroasă a acelor zile, iar o serie de comunicări au readus în atenția publicului tragedia uriașă trăită de poporul ucrainean în perioada Holodomorului, făcând totodată paralela cu provocările prin care trece astăzi Ucraina.

În cadrul alocuțiunii sale, președintele UUR a subliniat că această zi nu este doar una comemorativă, ci reprezintă un act colectiv de solidaritate

Comemorarea victimelor Holodomorului, la București

pentru victimele unei crime istorice. Toate filialele Uniunii Ucrainenilor din România marchează acest moment, pentru ca memoria victimelor Marii Foamete să nu fie uitată.

El a evidențiat cruzimea regimului sovietic, care a încercat să distrugă poporul ucrainean prin eliminarea elitei intelectuale și suprimarea limbii, culturii și tradițiilor. Confiscarea rezervelor de hrană, blocarea accesului la alimente și interzicerea deplasărilor au fost instrumente de exterminare programată, transformând foametea într-o armă de distrugere în masă.

Președintele UUR a atras atenția asupra faptului că actualele atacuri asupra infrastructurii civile din Ucraina – școli, spitale, grădinițe, depozite de alimente și medicamente – reprezintă o dureroasă repetare a istoriei, continuând politica de exterminare împotriva poporului ucrainean prin alte mijloace.

De asemenea, Nicolae-Miroslav Petrețchi a amintit că, la 23 noiembrie 2022, ca urmare a inițiativei sale în Parlamentul României, Holodomorul – foametea deliberată din 1932–1933 – a fost recunoscut oficial drept crimă împotriva umanității și împotriva poporului ucrainean. Prin acest act, România s-a alăturat statelor care au recunoscut caracterul genocidar al tragediei și a condamnat ferm această exterminare prin înfometare, exprimându-și totodată solidaritatea cu poporul ucrainean.

Președintele UUR a insistat asupra importanței păstrării vii a memoriei Holodomorului, vorbind

deschis despre această tragedie, transmiterea sa generațiilor tinere și prevenirea minimalizării, negării sau uitării acestei file întunecate a istoriei.

În încheiere, el și-a exprimat aprecierea față de activitatea Filialei București a UUR, care rămâne un pilon al comunității ucrainene și contribuie, prin evenimente precum cel de astăzi, la conservarea memoriei colective și la coeziunea comunității. Totodată, a mulțumit tuturor participanților pentru dedicarea față de UUR și față de poporul ucrainean și și-a exprimat convingerea că, sprijinind Ucraina și promovând adevărul istoric, se poate contribui la prevenirea unor tragedii similare.

Sursa: www.uur.ro

Holodomor – comemorarea victimelor la Botoșani

Marti, 25 noiembrie 2025, la Școala Gimnazială „Maria Enescu Cosmovici” din Mihăileni, Botoșani, Uniunea Ucrainenilor din România, reprezentată la acest eveniment de către subsemnata, împreună cu o parte din comunitatea profesorilor de etnie ucraineană din localitate au comemorat victimele Holodomorului, o tragedie care a zguduit întreaga umanitate.

Doamna director, Simonica Fercalo, a subliniat faptul că e important ca acea catastrofă a istoriei moderne să nu fie trecută cu vederea, ci să reprezinte o lecție pentru noi toți, mai ales că împreună am participat la spectacolul lui Andrei Tcaciuc, fostul nostru elev, dedicat memoriei bunicii sale care a supraviețuit acestui genocid.

Doamna Stela Tcaciuc, mama lui Andrei, a prezentat o lucrare dedicată victimelor Holodomorului, lucrare în care mama sa, Alexandra Dubău, a depus o mărturie cutremurătoare cu privire la perioada foametei. Andrei Tcaciuc ne-a pus la dispoziție o filmare care ne-a cutremurat, în care bunica sa relatează ceea ce au trăit părinții dumneai și ea însăși. Deși nu mai este printre noi, doamna Alexandra Dubău a lăsat în urmă dovezi cutremurătoare prin care subliniază cât de gravă era situația, cât de greșită și rău intenționată era politica guvernului sovietic dusă cu scopul de a distruge națiunea ucraineană. Urmărind filmarea cu spusele doamnei Dubău și reacția fiicei dumneai și a nepoților, nu ai cum să nu rămâi marcat de trăirile dumnealor, nu ai cum să nu comemorezi victimele genocidului și nu ai cum să nu meditezi asupra condiției umane.

După acest moment emoționant, activitatea noastră s-a mutat la clasele în care studiază copiii de etnie ucraineană, unde împreună cu doamna profesoară Iuliana Vatamaniuc și cu domnul profesor Constantin Ivaniciuc am prezentat elevilor istoria recentă, dar atât de dureroasă a oamenilor de lângă noi.

Domnul profesor a explicat de ce foametea a fost una indusă, a precizat diferența între factorii naturali care pot genera tragedii și factorii politici care provoacă tragedii mai mari, a vorbit despre importanța agriculturii într-un stat, dar și despre

efectele confiscărilor forțate ale alimentelor, care au dus la o anihilare a populației rurale din acele vremuri în care Holodomorul a ucis. Lecția de istorie a fost de fapt o lecție de viață, elevii au învățat să nu uite trecutul și să creioneze, pas cu pas, un viitor mai bun. Înțelegerea mecanismelor care au dus la Holodomor este esențială pentru educație, deoarece ne amintește care este prețul libertății, care sunt drepturile omului și ce consecințe pot avea încălcările acestora.

Doamna profesoară Iuliana Vatamaniuc a vorbit despre familiile decimate în masă, despre eforturile comunității de a recunoaște genocidul la nivel internațional. Această lecție a trecutului și provocarea de a o conștientiza în prezent ne face responsabili, mai atenți la ceea ce se întâmplă în jurul nostru, de a fi mai buni.

Trăirile colegei noastre Stela Tcaciuc, privind imaginile cu amintirile mamei și spectacolul prin care fiul le-a pus în scenă, ne fac să ne dăm seama că Holodomorul a marcat generații, că nu putem rămâne indiferenți la ceea ce simt oamenii de lângă noi, la ceea ce au trăit frații noștri. Andrei Tcaciuc a pus în scenă un spectacol memorabil de dans contemporan care este jucat pe scene naționale și internaționale. Participând la această reprezentație, am rămas fără cuvinte. Am mai vorbit despre acest spectacol, am vorbit despre faptul că văzându-l am izbucnit cu toții în lacrimi și am să mai vorbesc despre el. Mulțumim, pe această cale, familiei Tcaciuc pentru deschiderea față de

comunitatea noastră și pentru că a ales să împărtășească cu noi trăiri emoționante și numeroase amintiri.

Arta este cea mai profundă expresie a creativității umane, greu de definit și de evaluat, dar emoția transmisă prin artă transcend granițele timpului și ale spațiului. Pentru a înțelege mai bine ce a făcut Andrei Tcaciuc în cadrul spectacolului dedicat victimelor Holodomorului am să-l citez: „... Tu îți cunoști bunica?! Eu am cunoscut-o. Îmi amintesc vara în care am cunoscut-o cu adevărat, când

am stat de vorbă cu sufletul ei înghițit cândva de stepa sovietică... la o masă de lemn am stat... Am decis să fac, în memoria ei și a victimelor Holodomorului, un spectacol care explorează rănilor adânci rămase în urma unei copilării caracterizate de luptă pentru supraviețuire, de foamete, de frig, păduchi, de ororile la care un om poate fi supus de către alți oameni, de disperare, de dezumanizare a celor de lângă ea... Acest univers s-a născut din lacrimile și din amintirile celei pe care am avut norocul să o numesc BUNICA...”.

Noi, la această comemorare, am învățat să fim mai buni. Vă invităm să mergeți la spectacolul lui Andrei, spectacol care transformă oamenii în OAMENI.

Claudia HRINCIUC

Aproape de un deceniu, în localitatea timișeană Știuca, sfârșitul lunii octombrie aduce cu sine sunetul glasurilor tinere pe ritmuri ucrainene, odată cu desfășurarea Concursului „Drag mi-e cântecul ucrainean”. Evenimentul, organizat de Filiala Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România în parteneriat cu Școala Gimnazială din localitate, a devenit o tradiție a comunității etnice timișene și unul dintre cele mai așteptate concursuri cultural-artistice din vestul țării. Anul acesta, în ziua de 24 octombrie, Căminul Cultural a găzduit cea de-a IX-a ediție a competiției, unde aproximativ 70 de elevi din mediul preuniversitar în care se predă limba ucraineană au urcat pe scenă, pentru a interpreta cântece populare în limba maternă și pentru a-și etala frumusețea portului tradițional specific zonei de proveniență.

Din partea conducerii UUR Timiș, a fost prezentă președinta filialei, prof. Maria Szabo-Condrei, însoțită de membrele comitetului: Ana Hrin și Mariana Cubaș. În deschiderea evenimentului, președinta, care este și inspector școlar pentru limba ucraineană la IȘJ Timiș, a subliniat că acest concurs, conceput sub forma unui spectacol complex, reprezintă un prilej de promovare a culturii, portului și limbii materne, dar și o modalitate de descoperire a tinerelor talente cu voci impresionante, care dovedesc dragostea față de folclorul ucrainean. De asemenea, aceasta a remarcat creșterea semnificativă a numărului de participanți la secțiunea instrumentelor muzicale, elevii interpretând cu pasiune melodii la vioară, acordeon, flaut și chitară. Tinerii concurenți au impresionat atât juriul, cât și publicul prezent, prin pregătirea vocală și instrumentală deosebită, dar și prin prezența scenică.

„Drag mi-e cântecul ucrainean”

Din comisia de jurizare, au făcut parte prof. Ana Hrin, prof. Ana Bereghi și prof. Nicolae Benzar. Referindu-se la importanța organizării acestui concurs, directorul unității școlare, prof. Nicolae Benzar, a afirmat că evenimentul a fost conceput ca o

formă de păstrare și promovare a tradițiilor, limbii și cântecului ucrainean, subliniind faptul că: „Ne dorim ca tinerii să simtă că aparțin unei comunități puternice, cu rădăcini solide, iar cultura este puntea prin care identitatea noastră se transmite din generație în generație”.

Așadar, la ediția din acest an au participat elevi la secțiunile soliști vocali, duete, grupuri vocale și instrumentale. Aceștia au fost pregătiți de profesorii din următoarele localități: Știuca – profesori coordonatori Mioara Cinar și Maria Holovcsuk; Bethausen – profesor coordonator Adelina Hrezdac; Darova – profesor coordonator Mariana Cubaș; Lugoj, Școala „Anișoara Odeanu” și Liceul Teoretic „Iulia Hașdeu” – profesor coordonator Violeta Manzur; Petroasa Mare – profesor coordonator Mariana Cubaș; Mașloc – profesor coordonator Ana Hrin. Invitații speciali ai concursului au fost preșcolarii de la Grădinița cu Program Normal din

Știuca, secția ucraineană, a căror interpretare a fost răsplătită cu ropote de aplauze, de pregătirea acestora ocupându-se cadrele didactice Mariana Brașoveanu și Maria Oancea.

Premiile au fost acordate în funcție de punctaj, pentru fiecare secțiune și nivel de studiu, primilor trei clasai.

Concursul „Drag mi-e cântecul ucrainean” demonstrează, an de an, că identitatea ucraineană din zona de vest a țării rămâne puternică și vie, fiind cultivată cu dragoste și dăruire de tână generație. Prin Filiala Timiș, Uniunea Ucrainenilor din România continuă să sprijine inițiativele culturale și educaționale dedicate copiilor și tinerilor, contribuind astfel la păstrarea și transmiterea tradițiilor, valorilor și limbii materne ucrainene către generațiile viitoare.

Mihaela BUMBUC

Recenzie

Duminica în care ierburile mi-au șoptit povești despre iubire, feminitate, natură și blestem

Întotdeauna am fost de părere că traducerea operelor autorilor ucraineni în limba română reprezintă o punte esențială pentru înțelegerea profundă a identității culturale a comunității ucrainene din România. Literatura este una dintre cele mai vii forme de expresie ale unui popor – prin ea se transmit valori, mentalități, trăiri, istorii personale și colective. Așadar, accesul publicului român la operele literare ale scriitorilor ucraineni contribuie la depășirea stereotipurilor și la o percepție autentică a acestei minorități.

Într-un spațiu multicultural cum este România, traducerea nu înseamnă doar transpunere lingvistică, ci și un gest de deschidere, respect și incluziune. Prin literatură, cititorii români pot înțelege mai bine aspirațiile, durerile și frumusețea lumii interioare a vecinilor lor ucraineni. Această apropiere culturală favorizează coeziunea socială și recunoașterea diversității ca valoare.

Mai mult decât atât, promovarea scriitorilor ucraineni în spațiul cultural românesc poate încuraja dialogul intercultural și colaborarea artistică. Într-o perioadă în care solidaritatea și respectul reciproc sunt mai importante ca oricând, traducerea literaturii ucrainene devine un instrument concret pentru consolidarea unei comunități naționale mai unite și mai empatică.

Despre o astfel de traducere voi vorbi în rândurile care urmează. De când am descoperit literatura ucraineană, Olga Kobyleanska a devenit scriitoarea mea preferată, deoarece operele ei îmbină profunzimea trăirilor interioare cu o sensibilitate aparte față de natură și condiția femeii. Ceea ce m-a impresionat de la prima lectură este vocea autentică a autoarei, care reușește să redea cu finețe suferința, visurile și forța personajelor feminine, într-o epocă în care acestea aveau puține drepturi, dar o lume interioară extrem de bogată.

Toate aceste aspecte se regăsesc și în romanul „Duminică dimineața, ea a cules ierburi”, tradus de Mihai Hafia Traista și apărut la Editura RCR Editorial din București în anul 2023. Această recenzie își propune să redea emoția unei lecturi delicate, în care ierburile devin mesagerii unor adevăruri profunde despre femeie, iubire și legătura ancestrală cu natura. În „duminică” descrisă de Olha Kobyleanska, feminitatea se împletește cu taina pământului, iar șoaptele ierburilor capătă forța unor revelații ce răscolesc și alină deopotrivă.

Cartea începe cu cântecul popular „Nu umbla, Hryhorii, pe la șezătoare,/Că la șezătoare-s fete vrăjitoare” – un fel de prolog, care pregătește cititorul pentru percepția conflictului. Acțiunea „a fost cu mult timp în urmă”, romanul fiind tipărit pentru prima dată în anul 1909. După cum mărturisea O. Kobyleanska, „personajele sunt tipuri din viața reală pe care le-am cunoscut în munți: țiganka Mavra, bătrânul Andronati – tatăl ei, Hryt – un huțul tânăr și singuratic, iar restul a fost completat cu plămuirile fanteziei. Gândurile parcă se așterneau singure pe hârtie, sentimentele s-au descătușat parcă din propriu-mi piept, iar magia naturii a desăvârșit creația”.

(Continuare la pagina 15)

Lăcrămioara GRIGORCIUC

Perioada 15 noiembrie – 24 decembrie este considerată a fi una dintre cele mai importante din calendarul ortodox. Postul Crăciunului sau Postul Nașterii Mântuitorului Iisus Hristos la fel ca Postul Sf. Martin sau Postul Ignatului reprezintă un prilej de mare bucurie pentru creștini, indiferent de naționalitate, iar ucrainenii se numără printre cei care respectă cu sfințenie aceste tradiții. Este perioada de post care precede Crăciunul și durează șase săptămâni. Spre deosebire de alte perioade de post, aceasta este mult mai blândă, cu numeroase dezlegări culinare, deoarece este un post al bucuriei, în care se așteaptă cu mare entuziasm Nașterea Domnului Iisus Hristos. În biserică se desfășoară un program liturgic adecvat acestei perioade, iar un loc special îl ocupă colindele tradiționale, acele cântări de bucurie în întâmpinarea marelui eveniment – Crăciunul.

În cele ce urmează, mă voi referi la câteva obiceiuri și tradiții din această perioadă ale ucrainenilor din Negostina, județul Suceava. După o toamnă cu roade bogate, după ce au cules rodul muncii lor de o vară, a sosit perioada în care mai ales gospodinele ucrainene se străduiesc să umple rafturile din cămară cu recipiente noi pline de dulceață, gem, compot sau peltea din gutui. Gutuia este fructul de toamnă târzie, mai ales aici, în nordul țării, în dulcea Bucovină, iar când puful galben auriu a învelit bine fructul, se știe că a venit vremea lor, fiind numai buni pentru preparare. Tot în această perioadă, gospodinele din Negostina pun și varza la murat, folosită pentru sarmalele fierte în aburi la cuptor, după tradiția păstrată din moși-strămoși și respectată întocmai. Aproape în fiecare gospodărie sunt crescuți porci pentru sacrificare, iar în această perioadă bărbații se ocupă de respectiva treabă. Totul este fasonat cu multă pricepere, se fac diferite preparate, iar carnea și cârnații se pun la afumat, pentru a fi savurate atât de sărbători, cât și pe tot parcursul iernii.

De asemenea, femeile încep să facă și curățenia generală a casei și a gospodăriei, iar bărbații le vin în ajutor, mai ales la spălatul sau bătutul covoarelor, așa cum era pe vremuri. Tot în această perioadă, se alege grâul de impurități, pentru masa de Crăciun. Aici, așa aminti o tradiție specifică zonei noastre, potrivit căreia, în fiecare zi din post, era ales câte un pumn de grâu. Apoi se mergea la câte un gospodar din sat, care avea o ustensilă de zdrobit, numită „stupa” pentru a îndepărta pleava grâului. Bărbații stăteau la rând, se ajutau între ei, întrucât depuneau efort fizic destul de mare,

POSTUL CRĂCIUNULUI

deoarece totul se făcea manual, iar copiii și nepoții preluau îndeletnicirea lor, ajutându-i cât le stătea în putință. După această acțiune, grâul era dus acasă, era pus pe o hârtie albă pe cuptor la uscat, acolo unde dormeau copiii în iernile geroase, după care se vântura, iar în Ajunul Crăciunului se pune la fiert în cuptor. De altfel, toată mâncarea care se pregătea pentru Seara Sfântă era preparată și fiartă în cutor, fiind integral de post: sarmale, grâu, bureți, pește, prune uscate, bob, iar, dimineața, când se desfundă cuptorul, ieșea acel abur îmbietor, răspândindu-se în toată casa și vestind Sfânta

Seară de Crăciun, când Maica Domnului va aduce pe lume Fiul lui Dumnezeu, pentru ispășirea păcatelor omenirii.

Un alt obicei important din această perioadă îl ocupă repetițiile la tradiționalele colinde. Mai întâi, copiii mici sau mai mari își căutau parteneri pentru a forma câte o ceată de colindători care, în seara de Crăciun, umblau din casă în casă pentru a le vesti bucurie gospodarilor, drept pentru care primeau răsplată: mere, pere, nuci, covrigei și chiar bani. Demult, iernile erau mai aspre, cu multă zăpadă, cu viscol, ger care uneori începea imediat după sărbătoarea Sfântului Nicolae – 6 decembrie, când copiii cuminți primeau daruri dulci în ghetuțele pregătite din timp, bine lustruite de cu seară. După această dată, începeau repetițiile propriu-zise, cu multă seriozitate.

Demult, nu era nici curent electric, nici loc prea mare în casă, încât cetele de colindători obișnuiau

să se adune în grajdul cu animale, acolo unde era mai cald de la aburul respirației animalelor. Seară de seară, la lumina felinarelor, până de Crăciun se repetau cele mai frumoase colinde lăsate din străbuni, iar aici, în Negostina, răsunau numai colinde ucrainene, cu melodii care pătrundeau adânc în suflet și erau interpretate cu mare drag. Aceste colinde erau destinate Nașterii Domnului, Maicii Domnului, dar existau și colinde laice, în care se ura de sănătate și belșug fetei, băiatului, gospodarului și gospodinei casei. În ziua dinaintea Crăciunului, bărbații casei erau preocupați de a deretica prin curte, trebuiau să pregătească lemnele pentru foc, pentru a încălzi și a încinge cuptorul unde se înfunda toată mâncarea de post, întrucât la noi încă se menține obiceiul respectiv, celelalte bucate pregătite urmând a fi consumate după miezul nopții. Apoi, măturau curtea, iar, dacă era multă zăpadă, făceau cărări pentru colindătorii care vor vesti Nașterea Domnului. Cetele de colindători începeau să umble din casă în casă chiar de pe la orele amiezii, cei mici, iar, mai târziu, venea rândul celor mari, cu o stea confecționată din carton rezistent, împodobită cu ornamente colorate și strălucitoare.

Pe vremuri, în fiecare casă de gospodari din Negostina, domnea armonia, înțelegerea și se ajutau unii pe alții între rude și vecini, era mai multă răbdare, liniște, copiii erau mai ascultători, iar cuvântul părinților era lege sfântă pentru ei. De aceea, în Seara de Ajun, sosea Moș Crăciun cu daruri multe pentru copiii cuminți, pe care le așeza sub bradul împodobit cu hârtiuțe colorate, cu mere, nuci învelite în spoială, diferite lanțuri și coșulețe confecționate din materialele adunate din timp. Ulterior, cu toții se adunau în jurul mesei de sărbătoare, cel mai în vârstă membru al familiei rostind rugăciunea „Tatăl Nostru” și astfel începeau frumoasele și tradiționalele Sărbători ale Nașterii Domnului Iisus Hristos.

Pentru creștinii adevărați, postul nu era numai cel culinar, ci mai ales cel bazat pe respect, înțelegere, înțajitorare, liniște, fără niciun fel de contradicții, vorbă bună și voie bună.

Vă doresc tuturor multă sănătate, bucurii și „Sărbători binecuvântate” alături de oameni dragi.

Felicia GRIGORAȘ

Duminica în care ierburile mi-au șoptit povești despre iubire, feminitate, natură și blestem

(Urmare de la pagina 14)

Acțiunea se desfășoară într-un sat din Bucovina, unde natura este descrisă cu un lirism impresionist: munții, râurile și pădurile devin personaje tăcute, dar omniprezente, care reflectă stările sufletești ale protagoniștilor. „Pădurile acelor munți erau vechi, de nepătruns... La poalele unui munte numit Ceabanytea, de care parcă s-a lipit satul despre care vorbim, curgea un râu mare. Zgomotos și iute, alerga spumegând printre pietre mari. Râul înconjură muntele Ceabanytea, de parcă ar fi vrut să-l îmbrățișeze, iar brazii parcă se scoborau, în șiraguri dese, unul câte unul, spre râu, parcă voiau să se adape și, oprindu-se jos în vale, pe malul râului, foșneau cu aripile lor verzi întinse și cu turlele înălțate în sus..., întrecându-se cu vuietul râului sălbatic, ale cărui valuri loveau zgomotos pietrele. În văzduh plutea ceva liniștit, melancolic, îngrijorător parcă, precum un cântec de leagăn împletit cu tristețea brazilor, în mod uniform cu grijă, pe alocuri tăcând, pe alocuri șoptind. Totul se unea într-un singur glas, într-un singur vuiet. Copacii de pe vârfurile munților parcă tânjeau de dorul cuiva. Indiferent încotro priveai, totul era la fel. Totul părea o

mare verde, un cântec de leagăn, un singur tot. Pe câte un munte, brazii parcă urcau în șiruri dese, cu nerăbdare, spre vârf. Pe altul, parcă alergau în goană la vale, desfășându-și brațele ca pentru o îmbrățișare... Fie că era vară, fie că era iarnă, indiferent de vreme, însoțită sau ploioasă, totul era la fel – o singură melodie, un singur ritm. O singură legănare, un singur vuiet”.

Subiectul romanului este simplu și se desfășoară de-a lungul a două fire narative care se intersectează. Primul fir narativ prezintă soarta tragică a țigăncii Mavra, care este pedepsită pentru adulter și despărțită de fiul ei nelegitim. Tatăl Mavrei, muzicianul Andronati, o salvează de furia soțului Radu – bulibașa țiganilor, lăsând-o în pădure, iar pe nepotul său îl părăsește la poarta unei familii înstărite care nu avea copii. Al doilea fir narativ înfățișează dragostea romantică a lui Hryt, fiul Mavrei, pentru două fete total diferite: Tetiana – pasională și înflăcărată și Nastea – o fată calmă asemenea unei ape liniștite.

Cam atât despre subiectul cărții..., cum se intersectează cele două fire narative vă las să descoperiți singuri. Vă pot spune doar că autoarea îmbină elemente de realism, simbolism și mitologie,

creând o atmosferă misterioasă, în care magia și superstițiile se împletesc cu realitatea cotidiană. Personajele sunt conturate cu subtilitate, iar dialogurile, deși uneori încărcate de dramatism, servesc scopului de a evidenția tensiunile interioare și sociale.

Cu toate că romanul este inspirat dintr-o baladă populară, povestirea transcende simpla adaptare folclorică, transformându-se într-o reflecție profundă asupra pasiunii, destinului și a constrângerilor sociale. Nu este doar o poveste despre legătura profundă cu pământul și tradiția, ci și o meditație lirică despre feminitate, libertate și iubire. Iar natura, prezentă mereu în scrierile ei, devine un personaj în sine – tăcut, dar vibrant, sprijinind și însoțind destinul omului.

Oliha Kobyleanska m-a învățat că literatura poate fi un refugiu, dar și o oglindă a lumii. Prin opera ei, mă simt mai aproape de valorile autentice ale sufletului uman și de frumusețea discretă a lucrurilor simple. De aceea, rămâne scriitoarea mea preferată, iar orașul Gura Humorului e în sufletul meu doar pentru faptul că scriitoarea s-a născut și a trăit aici.

SĂRBĂTOARE LA GURA HUMORULUI – 162 DE ANI DE LA NAȘTEREA SCRITOAREI OLHA KOBYLEANSKA

Joi, 27 noiembrie, la Gura Humorului, comunitatea locală și membrii Uniunii Ucrainenilor din România (UUR) – Filiala Suceava au marcat 162 de ani de la nașterea scriitoarei ucrainene Olha Kobyleanska, una dintre figurile literare definitorii ale Ucrainei și un reper cultural al întregii Bucovine. Evenimentul, organizat de Filiala UUR Suceava în parteneriat cu Primăria Gura Humorului și Consiliul Local, a reprezentat un emoționant moment de comemorare și o promovare a valorilor culturale care leagă comunitățile din această zonă.

Scopul activității a fost acela de a comemora personalitatea literară a Olhăi Kobyleanska, de a reafirma importanța contribuției sale la literatura ucraineană și universală și de a consolida spiritul comunitar prin promovarea valorilor identitare și culturale. Evenimentul a reprezentat o ocazie bună de a aduce în atenția publicului tânăr repere culturale esențiale și de a încuraja implicarea acestuia în activități dedicate patrimoniului spiritual moștenit.

Manifestarea a debutat în parcul central al orașului, prin depunerea solemnă a coroanelor de flori la bustul scriitoarei. Reprezentanții Filialei UUR Suceava alături de cei ai Primăriei și Consiliului Local Gura Humorului au adus un omagiu personalității literare. Slujba de pomenire a fost oficiată de un sobor de cinci preoți greco-catolici – pr. vicar Vasile Colopelnic, pr. protopop Ionuț Ursuleac, pr. Ilie Veneciuc, pr. Vasile Stoica și pr. Nicolae Nicolașen – care au reamintit, prin rugăciune, importanța spirituală și culturală a scriitoarei în istoria Bucovinei.

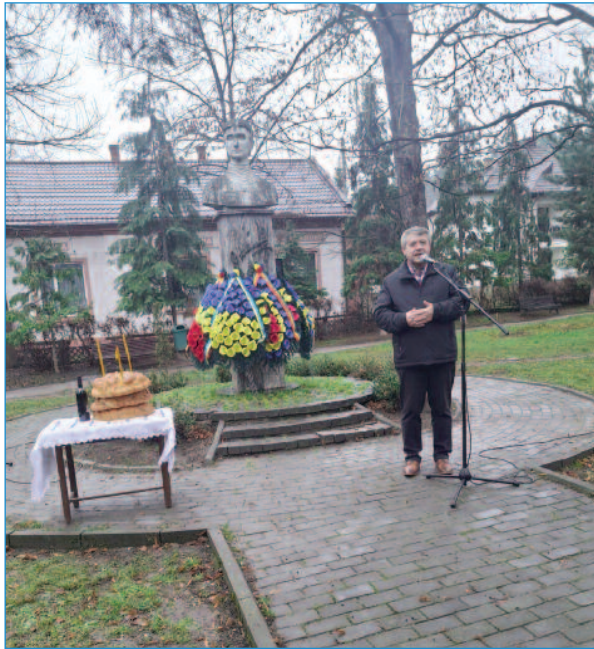
Printre cei prezenți, s-au numărat reprezentanți ai administrației locale, membri ai comunității ucrainene și ai UUR – Ilie Sauciuc, președintele Filialei UUR Suceava, primarul orașului, Marius Ursaciuc, fotografii larema Oneșciuc – cel care „arhivează” neîntrerupt, de peste două decenii, comemorările dedicate scriitoarei – a surprins momentele ceremoniei. Atmosfera a fost completată de prezența a șase studenți de la secția de limba ucraineană a Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, dintre care trei proveneau din Ucraina, una fiind originară din localitatea Dymka, inspirație pentru celebra operă Pământul.

Organizarea evenimentului de Filiala Suceava a Uniunii Ucrainenilor din România subliniază rolul constant și activ al UUR în păstrarea și promovarea identității culturale ucrainene. Prin astfel de manifestări, se creează punți între generații, se cultivă memoria personalităților marcante și este sprijinită transmiterea valorilor culturale în rândul tinerilor. Prezența studenților, a localnicilor și a reprezentanților instituțiilor publice arată că aceste acțiuni au devenit un element esențial în viața culturală a Bucovinei.

Tradiția comemorării Olhăi Kobyleanska la Gura Humorului are deja peste două decenii. În

anul 2003, cu ocazia aniversării a 140 de ani de la naștere, la inițiativa Consulatului General al Ucrainei la Suceava, în parcul central a fost dezvelit bustul scriitoarei, devenind un reper cultural al orașului. De atunci, în fiecare an, Uniunea Ucrainenilor din România, împreună cu autoritățile locale și reprezentanți ai comunității, organizează manifestări de comemorare, transformând acest loc într-un spațiu al memoriei colective.

Olha Kobyleanska (1863–1942) rămâne una dintre cele mai importante scriitoare ale literaturii ucrainene moderne. Născută în Gura Humorului, într-o Bucovină multiculturală, ea a adus în literatura ucraineană experiențele, tradițiile și sensibi-

litățile acestei regiuni. Opera sa, marcată de teme precum rolul femeii, lupta interioară și atașamentul față de locurile natale, reflectă profund influențele mediului bucovinean. Legătura dintre Kobyleanska și Gura Humorului este una organică: orașul i-a modelat copilăria, iar Bucovina i-a devenit spațiu simbolic, pe care l-a transpus în personaje, destine și peisaje literare care dăinuie în timp.

De la dezvelirea bustului în 2003 și până astăzi, comemorările Olhăi Kobyleanska la Gura Humorului au evoluat într-o tradiție culturală profund înrădăcinată, devenind un reper al identității ucrainene din regiune și un exemplu de dialog cultural între comunitățile română și ucraineană din Bucovina.

Ilie SAUCIUC

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile *Curierului ucrainean* revine, în exclusivitate, autorilor.

Redacția nu-și asumă obligațiile legate de conținutul materialelor și nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15,

sector 1, București

Telefon: 021.222.0724,

Tel./fax: 021.222.0737

E-mail:

curierul.ucrainean@uur.ro

Redactor-șef:

Ioan Herbil

Redactor:

Ștefania Pietreanu

Tehnoredactare și culegere:

Ștefania Pietreanu

Tiparul executat la

Tipografia

„RCR PRINT”

ISSN 1223-5210